

**T.C. SERHAT KALKINMA
AJANSI**

**2015 YILI ÇALIŞMA
PROGRAMI**

İÇİNDEKİLER

TABLolar.....	4
ŞEKİLLER.....	4
GİRİŞ.....	5
2015 YILI ÖNCELİKLERİ.....	7
I. 2015 YILI FAALİYETLERİ.....	12
1. KURUMSAL GELİŞİM VE YÖNETİM FAALİYETLERİ.....	12
1.1. Kurumsallaşma.....	12
1.2. İnsan Kaynaklarına İlişkin Faaliyetler.....	13
1.3. Denetim Faaliyetleri.....	15
1.4. Taşınır Mal Temini.....	15
1.5. Hizmet Temin Faaliyetleri.....	16
1.6. Ulaşım Faaliyetleri.....	16
1.7. Bilgi İşlem Altyapısının Geliştirilmesi.....	17
1.8. Bölge Kurumları ile İşbirlikleri.....	18
2. KURUMSAL İLETİŞİM, TANITIM VE ORGANİZASYON.....	19
2.1. Kurumsal İletişim Faaliyetleri.....	19
2.2. Kurumsal Tanıtım Faaliyetleri.....	19
2.3. Turizm Tanıtım Faaliyetleri.....	20
2.4. Organizasyonlar.....	21
2.5. Baskı Materyalleri, Yayın ve Promosyon Faaliyetleri.....	22
3. PLANLAMA, PROGRAMLAMA VE KOORDİNASYON.....	23
3.1. 2015-2018 Eylem Planı Çalışmaları.....	23
3.2. Araştırma Geliştirme Faaliyetleri.....	24
4. PROJE ve FAALİYET DESTEKLEME.....	28
4.1. Doğrudan Finansman Destekleme Faaliyetleri.....	31
4.2. Doğrudan Faaliyet Desteği.....	31
4.3. Teknik Destek Faaliyetleri.....	31
4.4. GÜdümlü Proje Desteği.....	32
4.5. Teklif Çağrısı Ön Hazırlık Faaliyetleri.....	34
4.6. Proje Seçim Faaliyetleri.....	35
4.7. Diğer Faaliyetler.....	37
4.8. Yararlanıcılara Yönelik Proje Uygulama Eğitimleri.....	37
5. YATIRIM DESTEK ve BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİ.....	37
5.1. Yatırım Takip Faaliyetleri.....	37
5.2. Yatırımcı Bilgilendirme Süreci.....	39
5.3. İllerin Yatırım Tanıtım Faaliyetleri.....	42
5.4. Yerel Kurumların Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi.....	43
6. İZLEME DEĞERLENDİRME FAALİYETLERİ.....	44
6.1. Toplantı ve Eğitim Faaliyetleri.....	44

6.2. İzleme Faaliyetleri	44
6.3. Raporlama Faaliyetleri	45
6.4. Ödeme Faaliyetleri	46
II. GELECEK İKİ YIL İÇİN ÖNGÖRÜLER	47
III. EKLER	49

TABLolar

Tablo 1.1 Kurumsallaşma Faaliyetleri	13
Tablo 1.2 Planlanan Eğitimler	14
Tablo 1.3 Personel Alım Faaliyetleri, Eğitim Faaliyetleri ve Personel Ödemeleri	15
Tablo 1.4 Denetim Faaliyetleri	15
Tablo 1.5 Taşınır Mal Temini Faaliyetleri	15
Tablo 1.6 Destek Hizmetleri Temini Faaliyetleri	16
Tablo 1.7 Ulaşım Faaliyetleri	17
Tablo 1.8: Bilgi İşlem Altyapısının Geliştirilmesi	17
Tablo 1.9 Bölge Kurumları ile İşbirlikleri	18
Tablo 2.1 Kurumsal İletişim Faaliyetleri	19
Tablo 2.2 Kurumsal Tanıtım Faaliyetleri	20
Tablo 2.3 Turizm Tanıtım Faaliyetleri	21
Tablo 2.4 Organizasyonlar	22
Tablo 2.5 Baskı Materyalleri, Yayın ve Promosyon Faaliyetleri	23
Tablo 3.1 Eylem Planı Hazırlama Faaliyetleri	24
Tablo 3.2 Kazın Ekonomik Potansiyelinin Araştırılması	24
Tablo 3.3 Dış Ekonomik Çevre Analizi	25
Tablo 3.4 Turizm Tanıtım Stratejisi	25
Tablo 3.5 TRA2 Halkının Turizme Bakış Açısı	25
Tablo 3.6 Ardahan İli Organik Tarım Potansiyeli Araştırma Raporu	26
Tablo 3.7 Ardahan Lojistik Merkezi Potansiyeli Araştırma Raporu	26
Tablo 3.8 Ağrı İli (/TRA2) Kadının Sosyo-Ekonomik Durumu	27
Tablo 3.9 Tecrübe Ziyaretleri / Kardeş Şehir Potansiyeli Araştırması	27
Tablo 3.10 IPA ve Diğer Fon Kaynaklarına İlişkin Yürütülecek Faaliyetler	28
Tablo 4.1: Destek Matrisi	30
Tablo 4.2: Destek Programları	32
Tablo 4.3: GÜdümlü Proje Desteği	34
Tablo 4.4: Ön Hazırlık Faaliyetleri	35
Tablo 4.5: Proje Seçim Faaliyetleri	36
Tablo 4.6: Faydalanıcı Destekleme Faaliyetleri	37
Tablo 4.7: Yararlanıcılara Yönelik Proje Uygulama Eğitimleri	37
Tablo 5.1: Yatırım Destek Ofisleri Yatırım Takip Faaliyetleri	39
Tablo 5.2: Yatırımcı Bilgilendirme Faaliyetleri	41
Tablo 5.3: Yatırımcı Bilgilendirme Dokümanları	42
Tablo 5.4: İllerin Yatırım Tanıtım Faaliyetleri	43
Tablo 5.5: Yerel Kurumların Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi	44
Tablo 6.1 Proje Uygulama Süreci	45
Tablo 6.2: Ödeme Faaliyetleri	46
Tablo 6.3: Geçmiş Dönem Projelerinin Avans Kapama İşlemleri	46

ŞEKİLLER

Şekil 1 Vizyon, Öncelikleri ve Öncelikler	5
Şekil 2: Serhat Kalkınma Ajansı Teşkilat Şeması	6

GİRİŞ

TRA2 Bölgesi'ni oluşturan Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars illerinde faaliyet gösteren Serhat Kalkınma Ajansı, 2010 yılının Nisan ayında ilk personel alımını gerçekleştirerek faaliyetlerine başlamıştır. Kuruluşunun ardından geçen üç yıllık zaman zarfında kurumsallaşma faaliyetleri büyük oranda tamamlanmış ve bölgenin kalkınması çalışmalarına hız verilmiştir. Ajans, 2010-2013 Düzey II Bölge Planı kapsamında verdiği destekleri, bölge illerinin tarihi, turistik, ekonomik ve sosyal alanda mevcut durumunu analiz eden araştırmaları, gerçekleştirdiği tanıtım, işbirliği ve koordinasyon faaliyetleriyle kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör çalışmalarına ivme kazandırmıştır.

Bununla birlikte belirlenen amaç, hedef ve öncelikler doğrultusunda çalışmalar yürütülmüş 2014-2023 Bölge Planı süreci için de çalışmalara devam edilmiştir. Ajansın önümüzdeki on yıllık sürecindeki eylem planlarına, program ve projelerine temel oluşturulması, Bölgenin mevcut durumu ve potansiyel kaynaklarının değerlendirilerek bu kaynakların üst ölçekli plan ve politikalarla da uyumlu olarak kalkınma amaçlarına hizmet etmesi, verimliliğinin yükseltilmesi, ulusal kalkınmaya, rekabet gücüne ve istihdama katkının artırılması amaçlarıyla 2014-2023 Bölge Planı hazırlanmıştır. Plan onay sürecindedir. Bu çalışmalar kapsamında stratejik planlama ve katılımcılık ilkeleri ön planda tutulmuş, bölge için belirlenen vizyon, gelişme eksenleri ve önceliklere Şekil 1'de yer verilmiştir.

Şekil 1 Vizyon, Öncelikleri ve Öncelikler

VİZYON

Doğal zenginliğiyle tanınmış, turizm ve tarımsal ürünleriyle markalaşmış, sınırları aşan kültürel mirasın imkânlarından yararlanmış, rekabet gücü yüksek işletmeleriyle ülkenin Kafkasya ve Orta Asya'ya açılan ticaret ve lojistik merkezi bir Serhat Bölgesi.

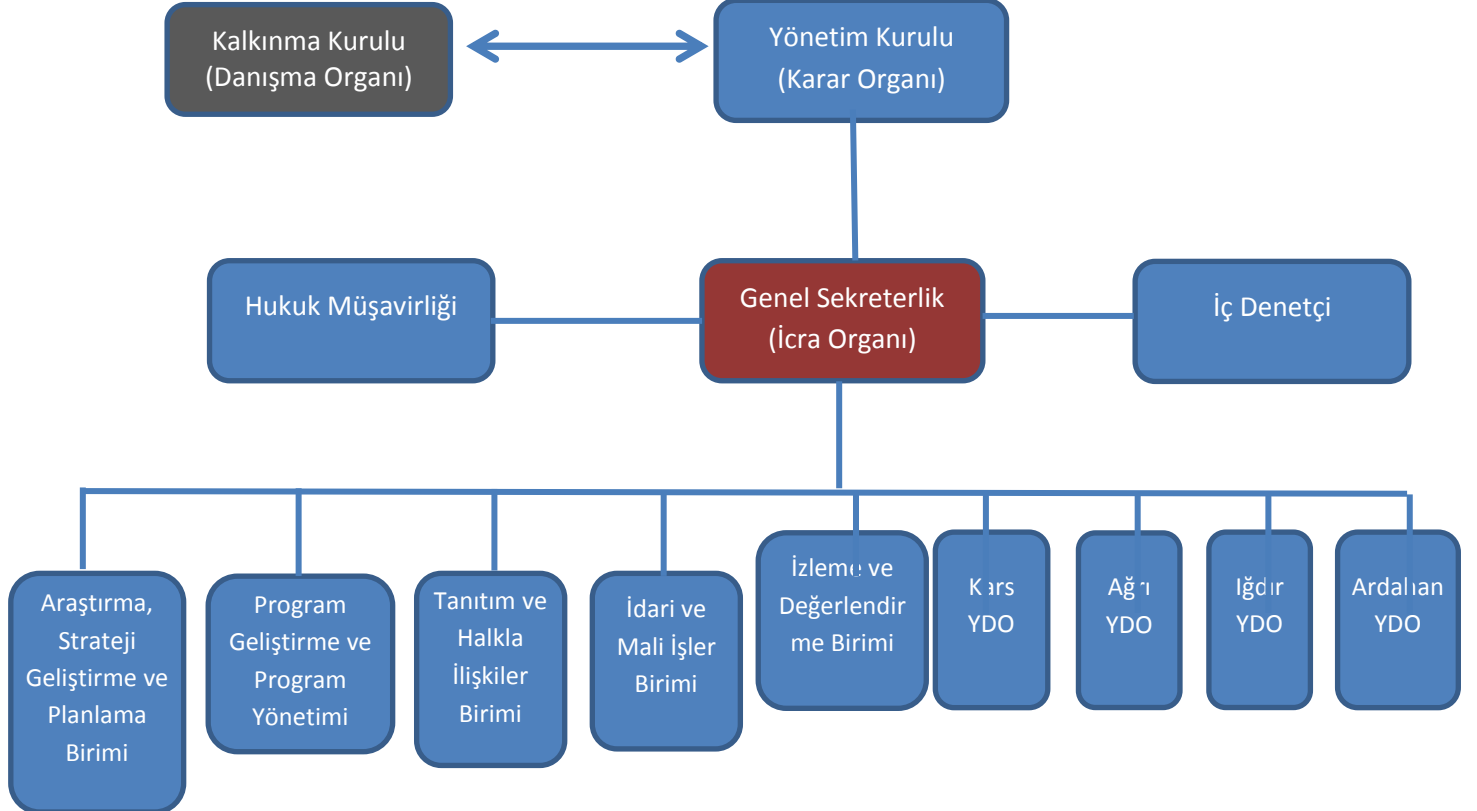
Öncelikleri	Öncelikler
1: Sosyal Kalkınma	1.1: İşgücünün beceri seviyesi yükseltilerek, istihdam edilebilirliğinin artırılması
	1.2: Eğitimde altyapı ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesi
	1.3: Sağlık alanında altyapı ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesi
	1.4: Kurumsal kapasitenin artırılması
	1.5: Özel ilgi gruplarının toplumsal hayata aktif katılımının artırılması
	1.6: Kadının toplumsal statüsünün güçlendirilmesi
	1.7: Bölgede faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin artırılması
2: Çevresel Sürdürülebilirlik	2.1: Kentsel altyapının iyileştirilmesi
	2.2: Kırsal gelişmenin sağlanması
	2.3: Çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesi
	2.4: Enerji kaynaklarının etkin kullanılması
3: Erişilebilirlik	3.1: Ulaşım altyapısının iyileştirilmesi
	3.2: Bilgi ve teknolojiye erişim imkânının artırılması

4: Rekabet Edebilirlik	4.1:	Tarımsal üretimde verimliliğin ve yenilikçi uygulamaların artırılması
	4.2:	Turizmde bölgesel marka olunması
	4.3:	İmalat sanayinde verimlilik ve katma değer artırılması
	4.4:	Dış ticaret ve lojistik merkezi olunması
	4.5:	Tabii kaynakların katma değerinin artırılması
	4.6:	Girişimcilik altyapısı ve kültürünün geliştirilmesi

Serhat Kalkınma Ajansı hazırlanan yeni bölge planında belirlenen gelişme eksenleri ve öncelikler çerçevesinde; faaliyet gösterdiği TRA2 Bölgesine ilişkin araştırma, analiz, bilgi üretme/paylaşma, tanıtım, öncü sektörlerle destek amaçlı çalışmalarına gerek teknik destek/mali destek programlarıyla, gerekse de münferit faaliyetler ile devam etmektedir. Bu amaçla Ajans **kurumsal kapasitesini**, Bölgedeki paydaşların iş ve proje geliştirme, uygulama ve diğer **fon kaynaklarından faydalanma** noktasında bilgi ve becerisini, **bölgesel rekabet edebilirliği** geliştirmeyi hedeflemekte ve **yönetişim** prensibini odağına alarak faaliyetlerini planlamakta ve yürütmektedir.

- Ajans, faaliyetlerinin daha etkin yürütülmesi için kurumsal kapasitenin gelişmesine yönelik eğitimlere, fiziki altyapıya ilişkin iyileştirmelere, iş süreçlerinin verimliliğini artırıcı tedbirler çerçevesinde bünyesinde sürekli bir dönüşümü/iyileşmeyi sağlayacak şekilde devam edecektir.
- Ajansta hali hazırda 1'i Genel Sekreter vekili, 22 uzman ve 7 destek personeli olmak üzere toplam 30 kişi görev yapmaktadır.

Şekil 2: Serhat Kalkınma Ajansı Teşkilat Şeması

2014 YILI ÇALIŞMALARI

2014 yılı içerisinde Ajansın çalışmaları ve gelecekteki amaçları dikkate alınarak personelin bilgi seviyelerinin ve verimliliklerinin artırılması amacıyla çeşitli eğitim programları düzenlenmiştir. Bu kapsamda, 'Usulsüzlük Denetimi ve Soruşturma Eğitimi, Temel Makro Ekonomik Göstergelerin Yorumlanması, ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi Eğitimi (KYS), 'Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) Son Kullanıcı Eğitimi, KAYS Yatırım Destek Ofisleri Modülü Eğitimi, İş Sağlığı ve Güvenliği gibi muhtelif konularda eğitimler alınmıştır.

Bölge illerindeki yerel ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlamaya yönelik stratejik araştırma, planlama ve fizibilite çalışmaları yürütülmüştür. Bu doğrultuda bölge illerinin en önemli ihtiyaç alanlarından biri olan sosyal kalkınma ekseninde saha çalışmaları gerçekleştirilmiş Kars Algısı, İmajı ve Marka Kimliği Araştırması ile ilgili detaylı bir araştırma yapılmıştır. Bölgedeki yenilenebilir enerji kaynakları, kırmızı et sektörü ve konaklama tesisleri müşteri memnuniyet araştırmaları gibi sektörel gelişme ve işletmelerin rekabet edebilirliklerini geliştirme yolunda önemli veriler sunan çalışmalar hazırlanmıştır. Yenilenebilir enerji ile et ve et ürünlerine yönelik hazırlanan sektör raporları sonrasında yatırıma yönelik fizibilite çalışmalarına başlanmıştır.

Ajans 2014 yılı çalışma programı kapsamında sektörel kurumlar ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımları sağlanarak öncelikli olarak tarım - hayvancılık ve turizm sektörlerine yönelik olarak yurtiçinde ve yurtdışında teknik inceleme ziyaretleri düzenlenmiştir. Bu ziyaretlerden öne çıkanlar Almanya'daki biyogaz tesislerine yönelik inceleme ziyareti, Konya Sulama Birliği'ne yapılan teknik gezi programı, sektör temsilcilerinin bir araya gelerek mevcut durumun görüşüldüğü Kırmızı Et Sektörü İstişare Toplantısı, mali destek programı uygulama süreci öncesinde sözleşme sahiplerine yönelik olarak organize edilen SÜTAŞ süt sığırcılığı eğitim programıdır.

Tarım – hayvancılık ve turizm sektörlerine yönelik Yönetim Kurulu üyelerinin de katılımıyla İran, Birleşik Arap Emirlikleri, Gürcistan, Ukrayna ve Rusya' ve İspanya' ya teknik geziler organize edilmiş, bölge turizm değerlerinin tanıtımı amacıyla bu ülkelerde gerçekleştirilen fuarlara da katılım sağlanmıştır. Söz konusu inceleme ziyaretleri kapsamında bölgenin turizm potansiyelinin tanıtılması ve özellikle İspanya'da gerçekleştirilen ekoturizm faaliyetleri ve işbirlikleri konusunda görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

TRA2 Bölgesi illerinin tarihi ve turistik değerlerin tanıtımı, bölgeye yönelik farkındalığın artırılması ve turizm potansiyeline dikkat çekilmesi amacıyla foto-safari programı, kısa film yarışması gibi organizasyonlar gerçekleştirilmiştir.

Bölge illerinde faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları (STK) ve küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) örnek uygulamaları yerinde görmeleri, amacıyla teknik inceleme gezileri gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda faaliyet gösterilen alanlarda zayıf yönlerin geliştirilmesi, sahip olunan güçlü yönlerin fırsata çevrilmesi için işbirliklerinin yapılmasına yönelik bir zemin hazırlanmıştır. Buna ek olarak söz konusu paydaşların ulusal ve uluslararası fon kaynaklarından azami düzeyde faydalanabilmeleri, proje hazırlama ve yönetme kapasitelerinin geliştirilmesi amacı ile çeşitli çalışmalar yürütülmüştür.

2014 yılında İktisadi Gelişme Mali Destek Programı-4, Örnek Kombine Büyükbaş Hayvancılık İşletmelerinin Geliştirilmesi Mali Destek Programı-3, Küçük Ölçekli Altyapı Programı-3, Doğrudan Faaliyet Desteği Programı ile Teknik Destek Programları yürütülmüştür.

İktisadi Gelişme Mali Destek Programı-4 bir önceki yılda da olduğu gibi bölgedeki kar amacı güden işletmelere ve KOBİ'lere tarıma dayalı sanayi, turizm, imalat alanlarında mevcut kapasitelerini geliştirmeleri ve yeni girişimleri hayata geçirmeleri yönünde fırsat sağlamıştır.

Bölgenin birincil öncelikli sektörü hayvancılık alanında ise örnek işletme ve uygulamaların yaygınlaştırılması ve nitelikli tarımsal üretimin sağlanması amacı ile yine KOBİ ve çiftçilere yönelik Örnek Büyükbaş Hayvancılık İşletmelerinin Geliştirilmesi Mali Destek Programı-3 uygulanmıştır.

TRA2 Bölgesinde tarım, hayvancılık ve turizm sektörlerinde gerekli altyapıların kurulması ve iyileştirilmesi yolu ile bölgede sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın sağlanmasına katkıda bulunmak amacıyla kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlara yönelik olarak Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-3 uygulanmıştır.

Bu süreçler kapsamında destek programları için bilgilendirme ve eğitim toplantıları yapılmış, proje başvuruları alınmış, başvurular değerlendirilmiş, sonuçlar ilan edilmiş hibe almaya hak kazanan başvuru sahipleriyle sözleşme imzalanmış ve proje uygulamalarının izlenmesi süreçleri yürütülmüştür.

Güdümlü proje kapsamında bölge illerinin ihtiyaç alanlarını tespit çalışmaları yapılmıştır. Güdümlü proje fikirlerinin uygulanabilirliği araştırılmış ve somut veri toplanmaya devam edilmiştir. Ağrı, Ardahan, Kars ve Iğdır illerindeki kurum ve kuruluşlar da iletişime geçilmiştir. Bu çerçevede, Kars ili için ön araştırma çalışmaları devam eden proje fikri hayvan çiftliği ve kesimhanede teknik inceleme yapmak üzere Niğde cezaevine ziyaret gerçekleştirmiş ve besi çiftliği ve kesimhane sistemlerine yönelik teknik bilgiler alınmıştır.

Yatırım Destek Ofisleri tarafından başta yatırım teşvik sistemi olmak üzere Ajans mali destekleri, KOSGEB destekleri, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı destekleri, İŞKUR programları ve yatırım süreci konularında gerçek ve tüzel kişilere bilgi verilmiştir. Bölgedeki kamu ve özel sektör yatırımlarının bölgenin gelişmesine olan katkısını izlemek, özel sektördeki yatırımcıların sorunlarını tespit edebilmek, çözüm önerileri geliştirebilmek ve Ajans faaliyetlerine veri oluşturabilmek için bölgedeki önemli yatırımların takibi ve raporlaması gerçekleştirilmiştir.

Bölgemizde girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak ve girişimcileri iş planı kavramı ile tanıştırmak başarılı işletmelerin kurulmasını sağlamak amacı KOSGEB ile ortak protokol çerçevesinde daha öncesinde de gerçekleştirilen uygulamalı girişimcilik eğitimlerine devam edilmiştir.

2015 YILI ÖNCELİKLERİ

Personelin bölgeye ilişkin gösterge ve alanları derinlemesine kavrayabilmesi ve analiz edebilmesi için araştırma çalışmalarına ağırlık verilecek ve hem hizmet alımı yolu ile Ajans bünyesinde gerçekleştirilecek, hem de diğer kurumların verdiği eğitimlere katılım sağlanarak uzmanlaşmaya yönelik mesafe kat edilmeye devam edilecektir. Ajans hedeflerine ulaşmasına katkı sağlama, birimlerin faaliyetlerini etkin ve verimli bir şekilde yürütmesi ve personel kapasitesinin geliştirmesi ve artırılması çerçevesinde, Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, AB Bakanlığı, Kalkınma Bankası, TÜBİTAK, Ulusal Ajans, Merkezi Finans İhale Birimi ile muhtelif eğitim ve danışmanlık firmalarından 2015 yılında da ihtiyaç konularına göre gerekli eğitimler alınacaktır.

2015 yılında iç denetim ve dış denetime yönelik mekanizmaların geliştirilmesi ile ilgili çalışmalar sürdürülecektir Aynı zamanda iç kontrol ve risk yönetim sistemi çalışmaları kapsamında hazırlanan tüm iş süreçleri, idari konulara ilişkin yönergeler, yapılan denetim çalışmaları sürdürülerek Ajans süreçlerinin standartlaşmasına devam edilecek ve daha iyiye taşınmasına katkı sağlanacaktır. ISO Kalite Yönetim Belgesi alınması yönündeki 2014 yılı içerisinde başlanan eğitim çalışmaları yanında, Kalite Yönetim Belgesi alma safhasına geçilecek ve 2015 yılı sonuna kadar Kalite Yönetim Belgesi de alınabilecektir.

Yatırım Destek Ofislerinin, faaliyet gösterdikleri illerin sanayi ve ticari hayatına katkıları artacak ve yatırımcı ilişkilerinde daha kurumsal bir niteliğe kavuşulacaktır. Diğer taraftan personele verilecek eğitimlerde tematik ve sektörel odaklanma gözetilecek ve böylelikle turizm, tarım ve KOBİ destekleri konusunda uzmanlaşmış personel yapısı sağlanacaktır. Ajans personeline yurt içi ve yurt dışında teknik eğitim olanakları sağlanarak bilgi ve tecrübelerinin geliştirilmesi de bu süreçte hedeflenmektedir.

- Ajans, kurumsal vizyonunda bölgesel rekabet edebilirliği bir öncelik alanı olarak tanımlamakta ve bu vizyona yönelik özelleşmiş faaliyetler tasarlayarak ve uygulamaktadır. TRA2 Bölgesi'ndeki yapısal dönüşümü sağlayacak ve bölgenin rekabet edebilirliğini güçlendirecek başlıca faaliyetler olan makro projelerin takibi ve gerekli koordinasyonun / işbirliklerinin sağlanması, belirlenen alanlarda bilgi üretimini artıracak analiz ve araştırmaların yapılması, ilçe bazında stratejiler geliştirilmesi, bölgenin önem arz eden sektör ve alanlarına yönelik çalışmaların yürütülmesi faaliyetlerine devam edilecektir. Ajansın bölgesel aktörlerin bilgi ve tecrübe edinme sürecinde anlamlı katkıları olduğunu tespit ettiği sektörel çalışma ziyaretleri; Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kurulu üyeleri, işletme sahipleri, çiftçiler ve diğer sektör temsilcilerinin katılımı ile geniş katılımı düzenlenecektir. Böylelikle farklı grupların bir arada bulunmalarına ve çalışmalarına ve kurumsal işbirliklerinin yaratılmasına imkân veren bir platform ortaya konulacaktır.
- Ajans, bölgenin lokomotif sektörlerinden olan turizmde potansiyeli harekete geçirmek ve bölgenin kültürel/turistik değerlerini tanıtmak amacıyla faaliyetler gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda; uluslararası ve yurtiçi fuarlara katılım sağlanacak, ulusal gazetelerde bölgeyle ilgili yazı ve haberlerin yayınlanması sağlanacaktır.
- GÜdümlü proje çalışmaları kapsamında Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars illerinin yıl içerisinde sunduğu projeler Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış ve sözleşmeler imzalanarak uygulama aşamasına geçilmiştir. Ajans 2015 yılı güdümlü proje hazırlık çalışmalarına devam ederek kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve meslek birlikleri, üniversiteler, özel sektör temsilcileri ile görüşmeler yapmakta ve Bölge'nin ihtiyaç duyduğu alanlara yönelik örnek modeller incelenmektedir. Öngörülen yatırım alanları ve gereken çalışmaların belirlenmesine yönelik saha

ziyaretleri ve ön fizibilite çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Ağrı ili için öngörülen güdümlü projesi için Ağrı İl Özel İdaresi, DSİ ve Ağrı Orman İşletme Müdürlüğü ile görüşmeler yapılmış, yapılacak olan faaliyetlerin altyapısı oluşturulmaya başlanmıştır.

- Ajans 2014 yılı içerisinde; işletmelerin ve bölgenin rekabet edebilirliğini artırmayı hedefleyen üç adet teklif çağrısı yönetmiş ve değerlendirme süreçlerini tamamlamıştır. Bu programların destek konuları ve öncelikleri birbirlerini tamamlayıcı nitelikte olup her biri ilgili sektördeki belirli bir paydaşın hizmet kalitesini ve kurumsal kapasitesini geliştirmeye yönelik tasarlanmıştır. 2015 yılı içerisinde de aynı şekilde öncelikli sektörlerin aktörlerine yönelik olarak Bölgenin gücünü ve hareket kabiliyetini artırıcı mali destek programları hayata geçirilecektir. Yeni girişimlerin ve özellikle kadın girişimcilerin iktisadi hayata kazandırılmasına yönelik mali ve teknik desteklerin tasarlanmasına ve uygulanmasına, Ajans tarafından azami önem verilecektir.

2015 senesinde rekabet edebilirliği geliştirme vizyonu doğrultusunda araştırma ve geliştirme faaliyetlerine, özellikle turizm ve hayvancılık sektörlerine ağırlık verilerek devam edilecektir. Diğer taraftan mali destek programlarında girişimcilik, üretimde verimlilik ve çeşitliliği artırmak konularında tedbirler ele alınacaktır. Yatırım Destek Ofislerinin koordinasyonunda KOSGEB işbirliği ile “Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri” ilçe düzeyinde ele alınarak tekrar edilecektir.

➤ Bölgesel rekabet edebilirliği geliştirme noktasında Ajans, nitelikli insan kaynağı ve bilgi birikimini AB ve diğer fonların bölgede kullanımını artırma yönünde kanalize edecektir. Kentsel altyapı, turizm, bölgesel rekabet edebilirlik, insan kaynaklarının geliştirilmesi konularında aşağıda ifade edilen çalışmalara 2015 yılında da devam edecektir:

- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın program otoritesi olduğu IPA-III Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı 2. paket kapsamında kabul edilen, Kars İl Özel İdaresinin başvuru sahibi ve Serhat Kalkınma Ajansı’nın projenin teknik açıdan yürütülmesi ve takibiyle sorumlu olduğu “Doğu Anadolu’da Pazar Odaklı Bir Strateji Çerçevesinde Süt Ürünleri Küme Geliştirme Projesi’nde planlanan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için sağlanacak olan fonun hangi dönemin bütçesinden karşılanabileceğine ilişkin talimatın Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından tarafımıza iletilmesi beklenmektedir. İletilen planlamaya göre proje faaliyetlerine hız kazandırılacaktır. Bu doğrultuda ihale dokümanlarının hazırlanması için ön çalışmaların ve araştırmaların (danışmanlık hizmeti, çalışma içeriğinin ve kapsamının belirlenmesi vb) yapılması planlanmaktadır.
- “Kars, Ağrı, Ardahan, Iğdır İllerinde Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Projesi” ile 4. Paket kapsamında kabul edilen Serhat Kalkınma Ajansı’nın başvuru sahibi olduğu “Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti” projesinin saha ve ön hazırlık çalışmaları devam etmektedir. Bu proje için de planlanan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için sağlanacak olan fonun hangi dönemin bütçesinden kullanılabileceğine ilişkin talimatın Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından tarafımıza iletilmesi beklenmekte olup iletilen planlamaya göre çalışmalara hız kazandırılacaktır. Faaliyet planına göre 2015 yılı ilk yarısında sözleşme sürecine başlanması öngörülmektedir.

Ajans, proje hazırlama ve yönetme konusunda bölgesel kapasitenin geliştirilmesi amacı ile proje döngüsü yönetimi ve proje hazırlama eğitimlerine hem kendi personeli vasıtasıyla, hem

de hizmet satın alma yolu ile devam etmektedir. 2015 yılı içerisinde de hem teklif çağrısı döneminde hem de teknik destek programı kapsamında bu konudaki taleplere cevap verilecektir.

- Bölgesel kalkınma sürecinde kilit rol oynayan yerel aktörlerle işbirliği ve yönetişimin güçlendirilmesi kapsamında, sosyal sektörler ve STK'larla yakın bir iletişim sağlanarak söz konusu yapıların işleyişi ve ihtiyaçları belirlenmiş, teknik destek projeleriyle kapasitelerini geliştirmeye yönelik eğitimler düzenlenecektir.
- Bölgedeki kurum ve kuruluşların 2014-2023 TRA2 Bölge Planı'na dair farkındalığının artırılarak, plan stratejilerine uygun yatırım ve faaliyetlerin yapılması sağlanacaktır.
- Ayrıca Ajans, 2014 yılı sonunda diğer mali destek programlarıyla birlikte ilan ettiği, kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlara yönelik teklif çağrısıyla, belli alanlarda faaliyet gösteren STK'lara ve kamu kurumlarına mali destek sağlayarak kapasitelerini artırmayı öngörmektedir.

I. 2015 YILI FAALİYETLERİ

Ajansın 2015 yılında gerçekleştireceği çalışmalar, yürürlükte olan 2010 – 2013 TRA2 Bölge Planı ve 2014-2023 Taslak TRA2 Bölge Planı öncelikleri çerçevesinde 2014 yılı çalışmalarının devamı ve tamamlayıcısı olarak tasarlanmış olup detayları aşağıda belirtilmiştir.

1. KURUMSAL GELİŞİM VE YÖNETİM FAALİYETLERİ

Ajansın kurumsallaşma ve yönetim faaliyetleri kapsamında, Bölge Planında belirlenmiş olan vizyon ve öncelikler doğrultusunda, Ajansın yürüteceği tüm faaliyet ve görevlerde daha etkin olması, tüm organizasyon ve ürünlerine kurumsal nitelik kazandırılması, Ajansın ve çalışanlarının hem merkezi otoriteyi hem de yerel paydaşlarını temsil etme konusunda daha donanımlı olması amaçlanmaktadır.

1.1. Kurumsallaşma

Ajans, 29.04.2014 tarihli 36. Olağan Yönetim Kurulunda aldığı kararla, 2014 yılı Haziran ayında Dünya Yatırım Tanıtım Ajansları Birliğine – (World Association of Investment Promotion Agencies - WAIPA) üye olmuştur. 2014 yılı çalışma programı önceliklerinde de belirtildiği gibi, 2015 yılı içerisinde de uzun vadeli kurumsallaşma süreci yürütülmeye ihtiyaç duyulan ulusal ve uluslararası akreditasyonların elde edilebilmesi amacıyla gerekli hazırlıkların ve çalışmaların yapılmasına devam edilecektir.

Ajans iş süreçlerine yönelik oluşturulan ve personele tebliğ edilen yönergeler, gerekli görülmesi durumunda mevcut mevzuat ve uygulamalar çerçevesinde güncelleştirilecektir.

1.1.1. İç Kontrol Faaliyetleri

Ajans varlıklarının korunmasını; faaliyetlerin etkin ve verimli bir şekilde kanuna ve ilgili diğer mevzuata, Ajans içi politika ve kurallara uygun olarak yürütülmesini; muhasebe ve finansal raporlama sisteminin güvenilirliğini, bütünlüğünü ve bilgilerin zamanında elde edilebilirliğini; Ajans bünyesinde işlevsel görev ayrımının tesis edilmesi ve sorumlulukların paylaştırılmasının sağlanmasını; muhasebe ve finansal raporlama sisteminin, bilgi sisteminin ve Ajans içi iletişim kanallarının etkin çalışacak şekilde tesis edilmesinin sağlanması amacıyla 2011 yılı son çeyreğinde Ajans bünyesinde İç Kontrol Sistemi Ajans personeli eliyle oluşturulmuştur. Oluşturulan bu sistemin geliştirilmesi amacıyla 2013 yılında bu konuda eğitim ve danışmanlık hizmeti de alınmıştır. 2014 yılında da Ajans personeli eliyle 6'şar aylık dönemlerle uygulanan iç kontrol test faaliyetleri 2015 yılının birinci ve dördüncü çeyreğinde de uygulanmaya devam edecektir.

1.1.2. Kurumsal Risk Yönetimi Faaliyetleri

Ajansın belirlediği hedeflere ulaşılmasını engelleyebilecek muhtemel risklerin tespit edilmesi, derecelendirilmesi ve yönetilebilmesi amacıyla, 2012 yılının ilk çeyreğinde kontrol noktalarını esas alan bir Risk Kontrol Matrisi oluşturulmuştur. 2012 yılı son çeyreğinde Risk Yönetimi Sistemi üzerine tüm Ajans personelinin katılım sağladığı bir eğitim alınmıştır. Ajans bünyesinde tüm birimlerden risk sorumlularının yer aldığı bir Risk Ekibi kurulmuş, oluşturulan bu Risk Ekibine Kurumsal Risk Yönetimi üzerine ayrıca eğitim ve danışmanlık hizmeti verilmiş ve Ajans bünyesinde Risk Kütüğü ve Risk Rehberi hazırlanmıştır. 2014 yılının ikinci yarısında Risk Yönetimi Sistemi üzerine çalışmalara devam edilmiştir. 2015 yılı ikinci yarısında Ajans bünyesinde Risk Yönetimi Sisteminden sorumlu Risk Ekibi eliyle Risk Yönetimi Sistemi çalışmaları sürdürülecektir.

1.1.3. Performans Yönetimi Faaliyetleri

Ajans çalışanlarının, çalışma birimlerinin, yatırım destek ofislerinin kaynakların ekonomik ve verimli kullanımı ile faaliyetlerinin çalışma programında öngörülen hedeflere ulaşmadaki etkinliğinin takibi ve yönetiminin yapılmasına olanak verecek yapıda bir Performans Yönetim Sisteminin kurulması amacıyla çalışmalar ve araştırmalar yapılmış, bu konuda örnekler incelenmiş akabinde, 2014 yılı ikinci yarısında, bir Bireysel Performans Değerlendirme programı temin edilmiştir. Bu programla, Genel Sekreter dâhil olmak üzere, Birim Başkanları, Yatırım Destek Ofisi Koordinatörleri, Uzmanlar ve Destek Personelinin performans değerlendirmeleri, oluşturulan objektif ve şeffaf kriterler altında yapılmaktadır.

Mevcut Bireysel Performans Yönetim Sistemi programı, 2015 yılı üçüncü çeyreğinde güncellenerek uygulanmaya devam edilecektir.

1.1.4. İnsan Kaynakları Yönetimi

Ajans çalışanlarının işe alım sürecinden başlamak üzere, görev, izin, eğitim gibi personel özlük işlemleri ile gelişim, kariyer vb. gibi hususlarının program üzerinden çevrimiçi takip edilebileceği ve ihtiyaç doğrultusunda istenilen bilgi, belge ve raporların programdan alınabileceği şekilde bir İnsan Kaynakları programı 2015 yılının ilk çeyreğinde alınması planlanmaktadır. Bu programa, ihtiyaçlar doğrultusunda başka modüller de eklenebilecektir.

Tablo 1.1 Kurumsallaşma Faaliyetleri

1.1.5. Kurumsal Toplantılar

Ajansın karar organı olan Yönetim Kurulu ile danışma kurulu olan Kalkınma Kurulu toplantıları kapsamında Kalkınma Kurulu, Yönetim Kurulu ve Ajans misafirlerinin ağırlanması amacıyla ayrılan bütçedir.

1.1.6. Temsil ve Ağırlama Faaliyetleri

Kalkınma Kurulu ve Yönetim Kurulu dışındaki temsil ve ağırlama faaliyetlerine ayrılan bütçedir.

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Performans Yönetimi Programı	İMİB	01.07.2015 30.09.2015	1.000,00
İnsan Kaynakları Programı	İMİB	01.01.2015 31.03.2015	5.000,00
Temsil ve Ağırlama Faaliyetleri	İMİB THİB	01.01.2015 31.12.2015	17.000,00
Kurumsal Toplantılar- (Ağırlama Giderleri Kalkınma Kurulu, Yönetim Kurulu ve Ajans misafirleri)	İMİB THİB ASGEP	01.01.2015 31.12.2015	250.000,00

1.2. İnsan Kaynaklarına İlişkin Faaliyetler

1.2.1. Personel Alım Faaliyeti

Ajans, kuruluş amaçlarına ulaşmak için yürüttüğü faaliyetleri en etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirecek bir kurumsal yapıya ulaşmayı ve bu kapsamda oluşturulan insan kaynakları politikası gereğince, faaliyetlerinde en yüksek seviyede fayda sunacak donanımlı personeli istihdam etmeyi ilke olarak benimsemiştir. Bu bağlamda, Yönetim Kurulu Kararları doğrultusunda Genel Sekreterlik Ajansın faaliyete başladığı 2010 tarihinden itibaren 2014 yılı Eylül dönemine kadar toplam 8 kez personel alımı gerçekleştirmiştir. Ajans 8. Dönem personel alımını, 29 Nisan 2014 tarihinde gerçekleştirilen 36. Olağan Yönetim Kurulunda

onaylanan İnsan Kaynakları Politikası ve aynı toplantıda personel alımına ilişkin alınan karar doğrultusunda gerçekleştirmiş olup bu alımla 1 Uzman İstihdam edilmiştir. Ajansın İnsan Kaynakları Politikası çerçevesinde, muhtemel personel sirkülasyonu sonucunda ortaya çıkacak ihtiyaç gözetilerek 2015 yılı içerisinde yeni personel alımı gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

1.2.2. Personel Eğitimi Faaliyetleri

1.2.2.1. Eğitim Planlaması

Kurumsallaşma çalışmalarına devam eden Ajans, edindiği tecrübeler ile birlikte Ajans hedeflerine ulaşmasına katkı sağlama, birimlerin faaliyetlerini yürütme kabiliyetlerini geliştirme ve personel kapasitesini artırma amaçları çerçevesinde, Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bankası, TÜBİTAK vb. kurumların açıklayacakları eğitim takvimine göre belirlenen eğitimlerle koordineli olarak 2014 yılı son çeyreğinde 2015 yılı eğitim planlaması gerçekleştirecektir.

1.2.2.2. Hizmet İçi Eğitim

Mevcut personelin hizmet içi eğitimlerine önem verilecek olup bu bağlamda her üçer aylık dönemde en az bir kez olmak üzere genel kapsamlı eğitimler düzenlenecektir. Eğitimlerin öncelikle Ulusal Ajans, Merkezi Finans ve İhale Birimi, AB Bakanlığı ve Kalkınma Bankası gibi kurum ve kuruluşlardan alınması, ihtiyaç duyulması halinde özel danışmanlık ve eğitim kurumlarından alınması planlanmaktadır. 2015 yılında özellikle Ajansta yeni istihdam edilen personelin proje hazırlama, değerlendirme, yürütme ve izleme kapasitesini geliştirmek ve bilgi birikimini arttırmak amacı ile teorik ve pratik olarak tasarlanacak Proje Döngüsü Eğitimi (PCM) ve Eğitici Eğitimi almaları sağlanacaktır.

2015 yılı içerisinde uygulanacak olan mali destek programlarının konu ve amaçlarına yönelik olarak Ajans uzmanları tarafından gerçekleştirilecek çalışmaların daha verimli yürütülmesini tesis etmek amacı ile Etki Analizi, Hibe Muhasebesi, Yatırım Teşvik, Makroekonomik Göstergelerin Yorumlanması gibi eğitimlerin alınması planlanmaktadır. Ayrıca yıl içerisinde ihtiyaç ve gereklilik doğrultusunda benzer diğer eğitim konularında personelin eğitim alması sağlanacaktır. 2014 yılında Ajans personelinin uluslararası çalışma ortamını tanımaları ile bilgi, beceri ve tecrübelerinin artırılması amacıyla 8 personelin yurtiçi/yurtdışı uluslararası kurumlar ve/veya şirketlerde eğitim ya da staj yapmaları için çeşitli çalışmaların gerçekleştirilmesi planlanmış ancak konu yönetim kuruluna getirilememiş ve bu amaç doğrultusunda personel yurtdışına gönderilememiştir. 2015 yılında aynı amaçla, Ajans Yönetim Kurulunun ya da Ajans Genel Sekreterinin uygun gördüğü 10 personelin yurtdışına gönderilmesi planlanmıştır.

TRA2 Bölgesinin öncelikli alanlar arasında bulunduğu AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı, Bölgesel Kalkınma Bileşeni IPA-3 ve İnsan Kaynakları Geliştirme Operasyonel Programı IPA-4 kapsamında Ajans tarafından çalışmaları yürütülen, takip edilen proje ve faaliyetlerin AB mevzuatına uygun usul ve esaslara göre sağlıklı, güvenli ve daha hızlı bir şekilde yürütülebilmesi için bu konuda gerekli görülen eğitimler alınabilecektir.

Tablo 1.2 Planlanan Eğitimler

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Personel Eğitim Faaliyetleri	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	150.000,00
Yurtdışı Eğitim / Staj Faaliyetleri	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	200.000,00

Tablo 1.3 Personel Alım Faaliyetleri, Eğitim Faaliyetleri ve Personel Ödemeleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Personel Alım Faaliyeti	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	17.500,00
Personel Maaş Ödemeleri	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	3.900.000,00
Personel SGK Kesintileri	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	1.000.000,00
İhbar ve Kıdem Tazminatları	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	35.000,00

1.3. Denetim Faaliyetleri

1.3.1. Dış Denetim Hizmeti Temini

3 Ağustos 2009 tarihli 27308 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliğinde belirtildiği üzere; Ajansın faaliyetleri, hesapları, işlemleri, performansı, yönetim ve kontrol süreç ve yapıları ile risk yönetiminin, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde incelenmesi ve raporlanması amacıyla dış denetim hizmeti alınacaktır.

2014 yılı dış denetimi için yılın dördüncü çeyreğinde hizmet alımı yapılacak olup 2015 yılının denetimi Aralık 2014 tarihinde imzalanması planlanan hizmet alımı sözleşmesine dayalı olarak Şubat ayında gerçekleştirilecektir.

1.3.2. Kalite Yönetim Belgesi Alınması Çalışmaları

2014 yılı ilk yarısında, Türk Standartları Enstitüsünden, Genel Kalite Yönetimi, Dokümantasyon ve İç Tetkik eğitimleri alınmıştır. ISO Kalite Yönetim Belgesi alınması yönündeki 2014 yılı içerisinde başlanan eğitim çalışmaları yanında, Kalite Yönetim Belgesi alma safhasına geçilecek ve 2015 yılı sonuna kadar Kalite Yönetim Belgesi de alınabilecektir.

Tablo 1.4 Denetim Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Dış Denetim Hizmeti	İMİB	01.01.2015 31.03.2015	10.000,00
Kalite Yönetim Sistemi Danışmanlık Hizmeti	İMİB	01.01.2015 30.09.2015	15.000,00

1.4. Taşınır Mal Temini

1.4.1. Demirbaş, Ofis Ekipmanı ve Sarf Malzemeleri

Yatırım Destek Ofisleri ve merkez bina için ofis ekipmanı, yeni alınacak personel için bilgisayar ve sarf malzemeleri ile çeşitli doküman yönetim sistemleri gibi ihtiyaçları Kalkınma Ajansları Mal, Hizmet ve Yapım İşi Satın Alma Usul ve Esasları çerçevesinde karşılanacaktır.

Tablo 1.5 Taşınır Mal Temini Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tefrişat ve Demirbaş Giderleri	İMİB THİB	01.01.2015 31.12.2015	75.000,00
Bilgisayar Sarf Malzemesi (Toner, bakım malzemeleri vb.) Gideri	İMİB THİB	01.01.2015 31.12.2015	30.000,00
Kırtasiye ve Büro Malzemeleri (Fotokopi kâğıdı, kalem, diğer kırtasiye dokümanları) Giderleri	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	30.000,00

1.5. Hizmet Temin Faaliyetleri

Ajans, çalışmalarını 49 yıllığına Milli Emlak Genel Müdürlüğünden kiraladığı ve 2010 yılı Aralık ayı sonunda taşındığı binasında sürdürmekte olup, bina için yıllık kira bedeli ödenecektir. Ajansa bağlı Ağrı, Ardahan ve Iğdır illerindeki Yatırım Destek Ofislerinin hizmet vermekte oldukları binaların da yıllık kira bedellerinin ödemeleri yapılacaktır.

Ajans ve Yatırım Destek Ofislerinin enerji, su, telefon, internet kullanımı gibi giderleri, Ajans bütçesinden karşılanacaktır.

Ayrıca merkez Ajans binasının temizlik, güvenlik gibi ihtiyaçları hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilmeye devam edecektir. 2012 yılında faaliyete geçen YDO Koordinatörlüklerinin temizlik, güvenlik gibi ihtiyaçları geçmiş yıllarda olduğu gibi 2014 yılında da hizmet alımı yoluyla karşılanmaya devam edilecektir.

2015 yılı Ocak ayında yeniden hizmet satın alma yoluyla, Ajans Merkezi ve YDO Koordinatörlüklerinin gönderileri için tek bir kargo firması ile anlaşma yapılarak gönderilerin daha hızlı ve güvenli bir şekilde adreslerine ulaştırılmaları sağlanacaktır.

Tablo 1.6 Destek Hizmetleri Temini Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Merkez Binasının ve YDO Koordinatörlüklerinin Kira Hizmetleri	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	195.000,00 TL
Hizmet Binası ve YDO Koordinatörlüklerinin Elektrik, Su, Doğalgaz Giderleri;	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	140.000,00 TL
Hizmet Binası ve YDO Koordinatörlüklerinin Telefon İnternet Giderleri	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	80.000,00 TL
Güvenlik ve Temizlik Hizmetlerinin Temini	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	570.000,00 TL
Personel ile İlgili Diğer Hizmet Alımları	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	50.000,00 TL
Kargo ve Posta Hizmeti	İMİB THİB	01.01.2015 31.12.2015	35.000,00 TL
Bakım Onarım Giderleri	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	50.000,00 TL

1.6. Ulaşım Faaliyetleri

Ajans ve YDO faaliyetleri için gerekli ulaşım ihtiyacı hizmet alımı (kiralama) yoluyla karşılanmıştır. 2013 yılında Ajans Merkezi ve YDO Koordinatörlüklerinin ulaşım hizmetleri için 2 binek 1 minibüs ve 4 adet arazi aracı olmak üzere toplamda 7 adet araç hizmet alım yoluyla 30 Ağustos 2014 tarihine kadar kiralanmış olup, 2014 yılında 1 Eylül 2014 – 30 Ağustos 2015 dönemi için yeniden ihaleye çıkmıştır. 2015 yılında yeniden araç kiralama ihalesi yapılacaktır.

Bu araçların yanı sıra yapılacak organizasyonlar ve izleme değerlendirme faaliyetleri için gerek görülmesi durumunda kısa süreli araç kiralama hizmeti de temin edilebilecektir.

Tablo 1.7 Ulaşım Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Kiralık araçların giderleri	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	75.000,00
Kiralık araçların yakıt giderleri	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	60.000,00
Yolluklar	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	40.000,00
Diğer Ulaşım Hizmetleri	İMİB	01.01.2015 31.12.2015	15.000,00

1.7. Bilgi İşlem Altyapısının Geliştirilmesi

- Bilgi İşlem personelinin mevcut sistemin ve gelişen teknolojinin Ajansa uyarlaması için gerekli eğitimleri yıl içerisinde alması sağlanacaktır.
- Ajans bilgi işlem altyapısının güvenliği ve bakımının sağlanması amacıyla Bilgi İşlem servisi sistemdeki lisans yenileme ve yükseltme işlemlerini yapmaya devam edecektir.
- Sistem altyapısının kontrolü Bilgi İşlem Servisi tarafından yıl içerisinde periyodik olarak kontrol edilip bakımı yapılacaktır.
- Kullanıcı düzeyinde donanımdaki ve programdaki tüm hataların giderilmesi servis tarafından rutin olarak gerçekleştirilecektir.
- İnternet sitesi geliştirme, güncelleme ve duyuru, haber ekleme işlemleri Bilgi İşlem Servisi tarafından rutin olarak yapılacaktır.
- Ajans internet sitesinin İngilizce, Farsça ve Rusça dillerine çevirilerinin tamamlanarak kullanıma açılması sağlanacaktır.

Tablo 1.8: Bilgi İşlem Altyapısının Geliştirilmesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Elektronik Belge Yönetim Sistemi İçin SSL güvenlik sertifikası gideri	THİB	01.01.2015 31.12.2015	3.000,00
Elektronik Belge Yönetim Sistemi Bakımı Güncelleme Gideri	THİB	01.01.2015 31.12.2015	10.000,00
Yıllık Yazılım Lisans Yenileme Giderleri (Güvenlik Duvarı-Firewall, Antivirüs vb. Yazılımlar)	THİB	01.01.2015 31.12.2015	15.000,00
Ajans internet sitesinin İngilizce, Farsça ve Rusça dillerine çevirilerinin yapılması	THİB	01.01.2015 30.06.2015	15.000,00

1.8. Bölge Kurumları ile İşbirlikleri

Kars iline ait yöresel ürünlerin pazarlanması, tanıtılması, ürünlere değer kazandırılması ve kadınların çalışma hayatına katılımına katkı sağlamak amacıyla DAP ve Kars İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler neticesinde yöresel ürünler çarşısı/bedesteni kurulmasının İlin görünürlüğünün sağlanması, tanıtımının yapılması, ürünlere değer kazandırılması ve istihdam sağlanması açısından etkili bir proje olacağı görüşülmüştür. Bu kapsamda paydaşlar belirlenmiş, toplantılar yapılarak katılımcılığın etkin düzeyde olmasına çaba gösterilmiştir. Bununla birlikte 2014 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programı kapsamında uygulama projelerinin hazırlanması için proje başvuruları kabul edilerek projeler desteklenmiştir. 2015 yılı içerisinde yöresel ürünler çarşısının/bedesteninin kurulması için toplantılar düzenlenecek, teknik geziler organize edilecek ve DAP ile İl Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliğinde bedestenin Kars İline kazandırılması için gerekli organizasyonlar/toplantılar tertip edilecektir.

2014-2023 Taslak Bölge Planı'nda "Tarımsal üretimde verimliliğin ve yenilikçi uygulamaların artırılması" önceliğine uygun olarak büyükbaş hayvan çiftliği, kesimhane ve et ürünleri işleme tesisinin kurulması planlanmaktadır. Bu doğrultuda DAP ve Kars Açık Ceza İnfaz Kurumu ile görüşmeler yapılmıştır. DAP ve Kars Açık Ceza İnfaz Kurumu ile görüşmeler yapılarak projenin Kars Açık Ceza İnfaz Kurumu bünyesinde gerçekleştirilmesi ve DAP tarafından da desteklenmesi görüşülmüştür. Niğde Açık Ceza İnfaz Kurumuna, teknik inceleme ziyaretinde bulunulmuştur. 2014 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programı kapsamında uygulama projelerinin hazırlanması için proje desteği sağlanmıştır. 2015 yılı içerisinde büyükbaş hayvan çiftliği, kesimhane ve et ürünleri işleme tesisinin kurulması için toplantılar düzenlenecek, teknik geziler organize edilecek ve DAP ile Kars Açık İnfaz Kurumu işbirliğinde tesislerin Kars İline kazandırılması için gerekli organizasyonlar /toplantılar tertip edilecektir.

Bunun yanı sıra, bölge turizminin önemli değerlerinden birisi olan Çıldır Gölü'nün bölge insanı ve misafirlerin kullanımına koruma – kullanma dengesi gözetilerek sunulabilmesi ve gerekli altyapı ve tesis yatırımlarının yapılabilmesinin önünün açılabilmesi amacıyla Ardahan ve Kars Valilikleri ve İl Özel İdareleri ile işbirliği halinde Çıldır Gölü İmar Planı hazırlanacaktır. Bu kapsamda gerekli organizasyonlar /bilgilendirme toplantıları ve ihale süreçleri söz konusu kurumlar ile işbirliği halinde yürütülecektir.

Tablo 1.9 Bölge Kurumları ile İşbirlikleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet	Bölge Planı Öncelikleri
Bölge Kurumları ile İşbirlikleri	İDB, PGPYB	01.01.2015 31.12.2015	600.000	1.7: Bölge'de faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin artırılması 1.1: İşgücünün beceri seviyesi yükseltilerek istihdam edilebilirliğin artırılması 1.4: Kurumsal kapasitenin artırılması 4.3: İmalat sanayinde verimlilik ve katma değer artırılması 4.1: Tarımsal üretimde verimliliğin ve yenilikçi uygulamaların artırılması 4.2: Turizmde bölgesel marka olunması 4.6: Girişimcilik altyapısı ve kültürünün geliştirilmesi

2. KURUMSAL İLETİŞİM, TANITIM VE ORGANİZASYON

Serhat Kalkınma Ajansı ile kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve uluslararası kuruluşlar arasındaki iletişimi en iyi şekilde sağlamak ve yönetmek için hazırlanmış olan iletişim stratejisi kapsamındaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesine 2015 yılında da devam edilecektir. 2015 yılı Çalışma Programı'nda öngörülen söz konusu faaliyetler Tanıtım ve Halkla İlişkiler Birimi aracılığıyla hayata geçirilecektir.

2.1. Kurumsal İletişim Faaliyetleri

Kurumsal iletişim faaliyetleri kapsamında, Ajansın faaliyet alanında bulunan Ağrı, Ardahan; Iğdır ve Kars illeri olmak üzere Türkiye genelindeki gelişmelerin izlenmesi amacıyla internet, yerel ve yaygın basın ile televizyon haberlerinin takibine devam edilecektir. Bu doğrultuda, bazı yaygın haber ajansları ile yerel ajanslara abonelikler sürdürülecek ve ajansın çalışmaları haber yapılarak medya ile paylaşılacaktır. Yerel düzeyde meydana gelen gelişmeleri takip etmek amacıyla dört ilde yerel yayın yapan gazetelere abonelikler 2015 yılında da devam edecektir. Ajansın personel alım ilanları, ajans çalışmaları ve mali destek programlarıyla ilgili duyuruların yerel ve yaygın medyada yayınlanmasına devam edilecektir.

Tablo 2.1 Kurumsal İletişim Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Medya Takibi	THİB	01.01.2015 31.12.2015	5.000,00
Ajans Abonelikleri	THİB	01.01.2015 31.12.2015	10.000,00
Yerel Medya Abonelikleri	THİB	01.01.2015 31.12.2015	5.000,00
İlanlar ve Duyurular	THİB	01.01.2015 31.12.2015	15.000,00

2.2. Kurumsal Tanıtım Faaliyetleri

2.2.1. Kadın Fotoğrafçıların Gözünden Serhat İlleri

2014 yılı içerisinde iki kez Foto Safari Turu düzenlenmiş ve çok önemli etkileri görülmüştür. Bu kapsamda, bölge illerindeki tarihi ve turistik değerlerin ve Ajans çalışmalarının tanıtımı amacıyla foto safari etkinliği bu kez kadın fotoğrafçıların katılımıyla devam edecektir. Üniversitelerde fotoğraf üzerine ders veren kadın öğretim üyeleri, yüksek tirajlı gazeteler ile büyük haber ajanslarının kadın foto muhabirleri ile turizm ağırlıklı yayın yapan dergilerin kadın fotoğrafçılarına yönelik olarak "Kadın Fotoğrafçıların Gözünden Serhat İlleri" programı düzenlenecektir. Ajans tarafından düzenlenecek olan program kapsamında bölge illerine gelecek olan fotoğrafçılar, kent, ilçe merkezleri ile köylerde 2-3 gün konaklayıp sosyal yaşamı, tarihi ve turistik mekânları fotoğraflayacaktır. Kadınlardan oluşan fotoğrafçı grubuna kadın bir yazarın, kadın köşe yazarının ya da sinema aktrisinin eşlik etmesi planlanmaktadır.

Grubun tamamının kadınlardan oluşması bile başlangıçta önemli bir haber konusu iken, etkinlik sonrası ortaya çıkacak fotoğraflar Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyük kentlerde açılacak olan sergiler aracılığıyla bölgenin tanıtımını sağlayacaktır. Sergilenen fotoğraflarla birlikte diğer çekilen fotoğraflardan oluşan bir fotoğraf kitabı çıkarılması hedeflenmektedir. Kadın fotoğrafçıların çalışmaları bir kameraman aracılığıyla görüntülenecek ve bu çalışma aynı zamanda belgesel film haline getirilerek televizyon kanallarında yayınlanması sağlanacaktır.

2.2.2. Ebu'l-Hasan Harakani Hazretleri ve Ahmed-i Hani Belgeselleri

Bölgemizin önemli değerlerinden biri olan Ebu'l-Hasan Harakani Hazretleri, Horasan'dan gelip Anadolu'yu mesken tutmuş, Anadolu'nun manevi direklerinden biri ve Ahmed Yesevi'den Hz. Mevlana'ya kadar pek çok velinin nur ve feyiz kaynağı olmuştur. Benzer şekilde, 17.yüzyılda yaşamış şair, tarihçi ve mutasavvıf olan Ahmed-i Hani yaşadığı yörede şeyh olarak kabul edilmiş, halk arasında Hani Baba adıyla da anılmıştır. Bölgenin önemli dini şahsiyetleri arasında yer almaktadır. Harakani Hazretlerinin türbesi Kars'ta, Ahmed-i Hani'nin ise Doğubayazıt ilçesinde bulunmaktadır. Türbeler her yıl binlerce kişi tarafından ziyaret edilmektedir. İnanç turizminin geliştirilmesi açısından Ebu'l-Hasan Harakani Hazretleri ile Ahmed-i Hani'nin hayatı ve eserleri birer belgesel haline getirilerek bu konudaki farkındalığın artırılması gerekmektedir. Bu kapsamda hazırlanacak olan belgesel ile inanç turizminin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Yapıtırlacak olan bu belgesel televizyon kanallarında yayımlatılarak bölgenin turizm çeşitliliği potansiyelinin değerlendirilmesi, farkındalığının artırılması ve tanınırlığının sağlanması hedeflenmektedir.

2.2.3. Ajansımıza Ait Tanıtım ve Belgesel Filmlerinin Medyada Dağıtılması

“Kadın Fotoğrafçıların Gözünden Serhat İlleri” ile “Dört Ülke – Dört Kent” projeleri hayata geçirilirken aynı zamanda belgesel haline getirilerek televizyon kanallarında yayınlanmaları sağlanacaktır. Altın silsilenin 7'inci halkasını oluşturan ve bölgemizin önemli değerleri arasında bulunan Hasan Harakani Hazretleri ile Ahmed-i Hani için çekilen belgeselin, belgesel kanallarında yayınlanarak inanç turizminin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Yine çekimleri devam eden Ağrı Dağı Belgeseli de 2015 yılında tamamlanacak ve televizyon kanallarında yayımlatılacaktır.

Tablo 2.2 Kurumsal Tanıtım Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
Kadın Fotoğrafçıların Gözünden Serhat İlleri	THİB	01.01.2015 31.12.2015	50.000,00	3.1: Bölgenin turizm çeşitliliği potansiyelinin değerlendirilmesi, farkındalığının artırılması ve tanınırlığının sağlanması
Ajansımıza ait tanıtım ve belgesel filmlerinin hazırlanması - medyada dağıtılması	THİB	01.01.2014 31.12.2014	475.000,00	3.1: Bölgenin turizm çeşitliliği potansiyelinin değerlendirilmesi, farkındalığının artırılması ve tanınırlığının sağlanması

2.3. Turizm Tanıtım Faaliyetleri

Gerçekleştirilecek temsil ve tanıtım faaliyetleri TRA2 Düzey II Bölgesi 2014-2023 Taslak Bölge Planı vizyonunda da belirtildiği gibi bölgenin öne çıkan doğal zenginliklerini tanıtmaya, turizme konu değerlerini ön plana çıkarmaya ve turizm anlamında bölgenin markalaşmasına katkı sağlayacaktır.

2.3.1. Tanıtım Turları (Ulusal / Uluslararası TV kanalları, Gazeteci ve Seyahat Acentelerinin Ağırlanması)

Bölgenin bilinirliği ve ziyaretçi sayısının artırılması amacıyla “Ulusal ve Uluslararası TV kanalları, Gazeteciler ve Seyahat Acenteleri'ne Yönelik Tanıtım Faaliyetleri” kapsamında hedef ülkelerdeki büyükelçiliklerimiz ve Kültür ve Tanıtma Ataşeliklerinin katkıları ile gazeteciler ve seyahat acentelerinin bölgenin turistik değerleri hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla daha önceki yıllarda yapıldığı gibi tanıtım turları düzenlenecektir. Ajansımız tarafından daha öncesinde üç kez düzenlenmiş olan tanıtım programlarına 2015 yılında da devam edilecektir.

Söz konusu tanıtım turlarının hem yaz, hem de kış dönemlerinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır ve böylece bölgemizde turizm faaliyetinin tüm yıla yayılmasına katkı sağlanması düşünülmektedir. Tanıtım turları ile bölge işletmelerinin ulusal ve uluslararası bağlantılar kurmalarının yanı sıra, bölge değerlerimizin komşu ülkelerde tanınırlığının artırılması, konuyla ilgili eksikliklerimizin belirlenmesi ve tanıtım faaliyetlerinin etkin şekilde sürdürülmesine yönelik geri dönüşler sağlanması hedeflenmektedir.

2.3.2. Kısa Film Yarışması (4)

2014 yılında üçüncüsü gerçekleştirilen Kısa Film Yarışması'na 2015 yılında da devam edilmesi amaçlanmaktadır. 2015 yılında dördüncüsü düzenlenecek yarışma, başta üniversitelerin televizyon ve sinema bölümlerinde okuyan öğrenciler olmak üzere sinema ve belgeselle ilgilenen amatör ve profesyonel yönetmenlerin dikkatini çekmektedir. Yarışma şartnamesine çekilecek filmlerin bölge illerinde çekilmesi şartı konulması birçok kişinin bu illeri ziyaret etmesini sağlamaktadır. 2015 yılında, film çekimleri öncesi sinemaya dönük atölye çalışmaları yapılacak ve bu alanla ilgilenen amatör yönetmenlerin daha kaliteli belgesel ve film yapmalarına yardımcı olunacaktır. Bu kapsamda, bölge değerlerinin tanıtımı ve dikkatlerin TRA2 Bölgesine çekilmesi amacıyla film yarışmalarına devam edilecektir.

2.3.3. Yurt İçi ve Yurt Dışı Tanıtım Kampanyaları

Ajansın tanıtım faaliyetleri ve organizasyon çalışmaları kapsamında yurt içinde ve yurt dışında tanıtım kampanyaları düzenlenmesi hedeflenmektedir. Yurt içindeki büyükşehirlerin yanı sıra, yurt dışında özellikle Azerbaycan, İran, Gürcistan, Rusya ve Ukrayna ile Birleşik Arap Emirlikleri'nde tanıtım kampanyaları organize edilerek bölge değerlerine dikkat çekilmesi sağlanacaktır. Yurtdışı Kültür ve Tanıtma Ataşelikleri ile işbirliği yapılarak tanıtım kampanyalarının daha etkin hale getirilmesi planlanmaktadır.

Tablo 2.3 Turizm Tanıtım Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
Tanıtım Turları (Ulusal ve Uluslararası TV kanalları, Gazeteci ve Seyahat Acentelerinin Ağırlanması)	THİB	01.01.2015 31.12.2015	50.000,00	3.1: Bölgenin turizm çeşitliliği potansiyelinin değerlendirilmesi, farkındalığının artırılması ve tanınırlığının sağlanması
Kısa Film Yarışması (4)	THİB	01.01.2015 31.12.2015	50.000,00	3.1: Bölgenin turizm çeşitliliği potansiyelinin değerlendirilmesi, farkındalığının artırılması ve tanınırlığının sağlanması
Yurt İçi ve Yurt Dışı Tanıtım Kampanyaları	THİB	01.01.2015 31.12.2015	100.000,00	3.1: Bölgenin turizm çeşitliliği potansiyelinin değerlendirilmesi, farkındalığının artırılması ve tanınırlığının sağlanması

2.4. Organizasyonlar

2.4.1. Yurtiçi Turizm Fuarları

2015 yılında yurt içerisinde bölge turizm değerlerinin tanınırlığının sağlanması amacıyla EMITT Fuarı, Ankara Fuarı, Van Fuarı, Kars-Ardahan-Iğdır Tanıtım Günleri ile 2015 Travel Turkey İzmir Fuarı'na katılım sağlanacaktır. Fuarlar kapsamında bölgedeki turizm işletmeleri ve yöresel ürün üreticileri organizasyona davet edilerek Ajans standından faydalanmaları, iş görüşmeleri yapmaları ve rakipleri ile irtibata geçerek daha profesyonel temelde işletmecilik yapmalarının temini hedeflenmektedir. Bu faaliyetler kapsamında TRA2 Bölgesindeki Valiliklerin organizasyonu ile büyük şehirlerde tanıtım günleri düzenlenecek olup bölge değerlerinin tanıtılması sağlanacaktır. 2015 yılında gerçekleştirilecek olan EMITT fuarına

KUDAKA ve DAKA ile işbirliği yapılması hedeflenmekte ve üç ajans farklı bir konseptle fuarda bölge illerini temsil etmeyi amaçlamaktadır.

2.4.2. Yurtdışı Turizm Fuarları

Yurtdışı Kültür ve Tanıtma Ataşeliklerince Türkiye standında yer tahsis edilmesi durumunda Arap ülkeleri ile Avrupa ülkelerinde doğa turizmi fuarları ile Birleşik Arap Emirlikleri, Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan Cumhuriyeti, İran İslam Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu ve Ukrayna Cumhuriyeti'nde Mart – Nisan ayları ile Eylül–Ekim aylarında gerçekleştirilen fuarlara katılım sağlanması planlanmaktadır. Ayrıca doğa ve kültür turizmi pazarında tanınmak amacıyla yine Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın katılım sağladığı Londra Travel Market (İngiltere), Hollanda Rotterdam'da yapılacak olan doğa sporları fuarı ve Berlin ITB (Almanya) ile BAE Dubai fuarlarına Kültür ve Turizm Bakanlığı stantlarında ücretsiz yer tahsis edilmesi durumunda katılım sağlanması hedeflenmektedir.

2015 yılı içerisinde farklı paydaşların katılımı sağlanarak öncelikli olarak tarım - hayvancılık (Polonya, Hollanda, Romanya vb.) ve turizm (Kanada, Asya ülkeleri, Baltık ülkeleri vb.) sektörlerinde teknik inceleme gezilerinin Yönetim Kurulu üyeleri, Kalkınma Kurulu üyeleri, sektörel kurumlar ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla ölçek ve coğrafi özellikler olarak TRA2 Bölgesine benzer destinasyonlara yönelik teknik inceleme gezisi düzenlenmesi planlanmaktadır

Tablo 2.4 Organizasyonlar

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
Yurtiçi Turizm Fuarları	THİB	01.01.2015 31.12.2015	100.000,00	3.1: Bölgenin turizm çeşitliliği potansiyelinin değerlendirilmesi, farkındalığının artırılması ve tanınırlığının sağlanması
Yurtdışı Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	THİB	01.01.2015 31.12.2015	250.000,00	3.1: Bölgenin turizm çeşitliliği potansiyelinin değerlendirilmesi, farkındalığının artırılması ve tanınırlığının sağlanması

2.5. Baskı Materyalleri, Yayın ve Promosyon Faaliyetleri

2.5.1. SERKA Bülteni

Ajansın yürüttüğü çalışma ve faaliyetleri yansıtan Serhat'ta Gündem adlı bültenin yayımına 2015 yılında da devam edilecektir.

2.5.2. Yerel ve Yaygın Gazetelerle Birlikte Dağıtılacak Olan Tanıtım Ekleri

TRA2 Bölgesi'nin tanıtımı amacıyla yerel ve yaygın gazetelerde tanıtım ekleri çıkarılmaya devam edilecektir. Bölgedeki tarihi ve turistik değerler ile ajansın faaliyetleri, toplantılar ve mali destek programlarının etki ve sonuçlarını konu alan haber, makale ve dizi yazılarının yayınlanması sağlanacaktır.

2.5.3. 2015 Çalışmaları İçin Rapor, Kitap, Kitapçık ve Broşür Gibi Materyallerin Basımı

2015 yılı çalışmaları kapsamında rapor, kitap, kitapçık ve broşür gibi materyallerin basımına devam edilecektir.

2.5.4. Promosyon ve Tanıtım Malzemeleri Basımı

Broşür, kitap CD, promosyon malzemesi ve tanıtım filmi gibi turizm tanıtım materyallerinin hazırlanması ve basımı gerçekleştirilecektir. Ajansın ve bölge değerlerinin tanıtımı amacıyla birimde çalışan personelin ihtiyaç duyduğu bilgisayar programlarına yönelik eğitimlerin

alınması hedeflenmektedir. After Effect montaj programı ile fotoğrafçılık ve ileri düzeyde photoshop eğitimleri alınarak, hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilen birçok faaliyetin birim personeli tarafından en az maliyetle ve kısa sürede yapılması amaçlanmaktadır.

Tablo 2.5 Baskı Materyalleri, Yayın ve Promosyon Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
SERKA Bülteni	THİB	01.01.2015 31.12.2015	15.000,00	1: Yaşam kalitesini artırmak, 2: Tarım ve hayvancılıkta üretimin verimliliğini ve katma değerini artırmak. 3: Turizm potansiyelini harekete geçirerek bölgeyi markalaştırmak. 4: İşletmelerin rekabet edebilirlik kapasitelerini arttırmak."
Yerel ve yaygın gazetelerle birlikte dağıtılacak olan tanıtım ekleri	THİB	01.01.2015 31.12.2015	50.000,00	3: Turizm potansiyelini harekete geçirerek bölgeyi markalaştırmak. 4: İşletmelerin rekabet edebilirlik kapasitelerini arttırmak."
2015 çalışmaları için rapor, kitap, kitapçık ve broşür gibi materyallerin basımı	THİB	01.01.2015 31.12.2015	100.000,00	1: Yaşam kalitesini artırmak, 2: Tarım ve hayvancılıkta üretimin verimliliğini ve katma değerini artırmak. 3: Turizm potansiyelini harekete geçirerek bölgeyi markalaştırmak. 4: İşletmelerin rekabet edebilirlik kapasitelerini arttırmak."
Promosyon ve Tanıtım Malzemeleri Basımı	THİB	01.01.2015 30.12.2015	30.000,00	1: Yaşam kalitesini artırmak, 2: Tarım ve hayvancılıkta üretimin verimliliğini ve katma değerini artırmak. 3: Turizm potansiyelini harekete geçirerek bölgeyi markalaştırmak. 4: İşletmelerin rekabet edebilirlik kapasitelerini arttırmak."

3. PLANLAMA, PROGRAMLAMA VE KOORDİNASYON

3.1. 2015-2018 Eylem Planı Çalışmaları

2014-2023 Taslak Bölge Planı'nın onaylanması sürecini müteakiben söz konusu stratejik belgede belirlenen vizyon ve hedeflere ulaşmak için eylem planları hazırlanacaktır. Eylem planlarının hazırlanmasında öncelikle gelişme eksenlerine yönelik teknik inceleme ziyaretleri ve odak grup toplantıları yapılacaktır. Öngörülen projelere ilişkin proje bileşenleri, uygulama süresi, proje paydaşları, amaç ve beklenen sonuçlar tasarlanarak mekâna dayalı yapılması gereken kısa-orta-uzun vadeli faaliyetler üç yıllık dilimler halinde saptanacaktır. Taslak eylem planının hazırlanmasının ardından Devlet Denetleme Kurulu tarafından Kalkınma Ajanslarının işleyiş ve faaliyetlerine yönelik hazırlanan raporunda da vurgulandığı üzere kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonun güçlendirilmesi amacına da yönelik olarak yapılacak olan çalıştay/toplantılarla bölge illerinde yer alan kamu kurum kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının sorumluluk alanlarının belirlenmesi sağlanacaktır. İlgili kurum ve kuruluşlar ile bir faaliyet planı hazırlanarak uygulama sürecine ilişkin ortak bir takvim belirlenecektir.

Tablo 3.1 Eylem Planı Hazırlama Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Odak Grup Toplantıları (Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars)	ASGEP THİB	01.01.2015 31.01.2015	25.000,00
Eylem Planının Hazırlanması	ASGEP	01.01.2015 30.09.2015	50.000,00
Teknik İnceleme Ziyaretleri	ASGEP	01.03.2015 30.09.2015	40.000,00
Çalıştay/Toplantılar	ASGEP THİB	01.06.2015 30.09.2015	25.000,00

3.2. Araştırma Geliştirme Faaliyetleri

2015 yılında Araştırma Geliştirme Faaliyetleri kapsamında 2014 yılından kalan sektörel araştırma raporlarının fizibiliteleri tamamlanacak ve aşağıda belirtilen araştırma raporları hazırlanacaktır.

3.2.1. Kazın Ekonomik Potansiyelinin Araştırılması

Türkiye’de kaz yetiştiriciliği, Doğu ve Orta Anadolu Bölgeleri ile Ege Bölgesi’nin iç kısımları başta olmak üzere hemen her bölgesinde tarım ve hayvancılıkla uğraşan aileler tarafından yapılmaktadır. Mevcut itibariyle geçimlik düzeyde yapılan kaz yetiştiriciliğinin önemli bir pazar olanağı bulunmaktadır. Kazın eti ve karaciğeri gıda olarak, tüyleri yastık ve yorgan yapımı ile soğuktan koruma amaçlı kaliteli yalıtım malzemesi olarak kullanılmaktadır. Avrupa’da, özellikle Fransa’da kaz etinin ve ciğerinin önemi büyük olup yıllık tüketimleri neredeyse tavuk eti kadardır. Bu doğrultuda ürünün ihraç imkânı ile birlikte imalat sanayi sektöründe çeşitli alanlarda kullanılması mümkündür.

Ülkedeki kaz varlığının önemli bir bölümünü bünyesinde barındıran Kars-Ardahan yöresi, bu noktada önemli bir potansiyele sahiptir. Uygun yatırım alanları çalışmalarında belirlenen sektörlerde raporlar hazırlayan Ajansımız bu faaliyetini 2015 yılında da kazın ekonomik potansiyelinin araştırılmasına yönelik bir rapor ile sürdürecektir. Söz konusu araştırma 2014 yılı çalışma programında da yer almış olup personel sirkülasyonu sebebiyle gerçekleştirilememiştir. Çalışmanın tamamlanması için faaliyet kapsamında bölge illerinde yer alan üniversitelerimiz ile işbirliğine gidilecek fizibilite çalışmaları kapsamında hizmet alımı yapılacaktır.

Tablo 3.2 Kazın Ekonomik Potansiyelinin Araştırılması

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
Kazın Ekonomik Potansiyelinin Araştırılması Fizibilite Çalışması	ASGEP THİB YDO Koordinatör	01.01.2015 31.05.2015	50.000,00	4.1. Tarımsal üretimde verimliliğin ve yenilikçi uygulamaların artırılması

3.2.2. Dış Ekonomik Çevre Analizi

Son yıllarda bölge illeri; yapımı devam eden Çıldır Aktaş Sınır Kapısı inşası, Bakü-Tiflis-Kars demiryolu hattı ile proje aşamasında olan Kars-Iğdır-Nahcivan demiryolu hattı, Ankara-Kars hızlı tren projesi ve Kars Lojistik Merkezi gibi büyük kamu yatırımlarına ev sahipliği yapmaktadır. Bu gelişmeler, bölgenin Türkiye’nin dış ticareti açısından ileride çok önemli roller üstleneceğinin göstergesi olarak değerlendirilmektedir.

Bölge illeri sahip olduğu jeopolitik önem dolayısıyla sanayi, ticaret ve lojistik sektörlerinin gelişimi noktasında önemli bir fırsata sahiptir. Ajans bu noktadan hareketle illerin uygun yatırım alanları, bölge illerinin komşu olduğu ülkelere yönelik iş rehberleri, sınır kapıları ve lojistik sektörlerine ilişkin raporlar hazırlamıştır. Dış Ekonomik Çevre Analizi, söz konusu çalışmalar ile bütünlüğü bir nitelik taşıyacak ayrıca sınır ötesine ilişkin değerlendirmeler ile sektörlerde yatırım olanakları ve geliştirilebilecek stratejilere yönelik incelemelerde bulunulacaktır. Analizin hazırlanması için hizmet alımı yapılması düşünülmektedir. Bu husus haricinde, odak grup toplantılarının ve pazar araştırmalarının gerçekleştirilmesi amacıyla 2012 yılında organize edilen komşu ülkeler bilgilendirme toplantılarında olduğu gibi Dış Ticaret Müşavirlikleri ile işbirliğine gidilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda daha önceki yıllarda Ajanslar ile koordineli şekilde bu çalışmayı yürüten Kalkınma Bakanlığı ve DAKA ve KUDAKA ile birlikte çalışılacaktır.

Tablo 3.3 Dış Ekonomik Çevre Analizi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
Dış Ekonomik Çevre Analizi	ASGEP	01.07.2015 31.10.2015	120.000,00	4.3. İmalat sanayinde verimlilik ve katma değer artırılması
Odak Grup Toplantıları	ASGEP THİB	01.11.2015 31.12.2015	25.000,00	4.4. Dış ticaret ve lojistik merkezi olunması

3.2.3. Turizm Tanıtım Stratejisi

TRA2 Bölgesinin sahip olduğu turizm potansiyelinden yeterince yararlanamamasının temel nedenlerinden biri tanınmaması ve/veya yanlış tanınmasıdır. Bu çerçevede, bölge illerinin turizm değerlerinin doğru ve gerçekçi biçimde ülke içi ve ülke dışında odak pazarlara ve özellikle odak turist gruplarına yönelik tanıtım kanallarının belirlenmesi, tanıtım için kullanılması olası logo, slogan vs. unsurların ve tanıtım yapılan şehir/ülke/gruplara göre tanıtım şeklinin belirlenmesine yönelik bir analiz ve öneri çalışmasının gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın DAKA ve KUDAKA ile birlikte ve hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Tablo 3.4 Turizm Tanıtım Stratejisi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
Turizm Tanıtım Stratejisi	ASGEP THİB	01.04.2015 31.12.2015	70.000,00	4.2. Turizmde bölgesel marka olunması

3.2.4. TRA2 Halkının Turizme Bakış Açısı

2013 yılında gerçekleştirilen müşteri memnuniyeti çalışmalarının tamamlayıcısı niteliğinde olan bu araştırma ile yerel halk ile turizm sektörü arasındaki ilişkinin incelenmesi ve yerel halkın turizm sektörüne/turiste bakış açısının ölçülmesi amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, yerel halka yönelik yapılması gereken çalışma / faaliyetlerin belirlenmesi hedeflenmektedir. Sahada uygulanacak olan soru formlarının hazırlanması, uygulanması ve analiz edilmesi süreçlerinde hizmet alınması düşünülmektedir.

Tablo 3.5 TRA2 Halkının Turizme Bakış Açısı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
TRA2 Halkının Turizme Bakış Açısı	ASGEP	01.05.2015 31.09.2015	10.000,00	4.2. Turizmde bölgesel marka olunması

3.2.5. Ardahan İli Organik Tarım Potansiyeli Araştırma Raporu

Ardahan ilinde yürütülmekte olan temel iktisadi faaliyet tarım ve hayvancılık ve buna bağlı olarak tarıma dayalı imalat sanayidir. TRA2 Bölgesinde yaygın olarak sürdürülmekte tarım ve hayvancılık bölge için önem arz etmektedir. Bölgemiz, el değmemiş, kimyasal olarak kirlenmemiş doğası organik tarım için önemli bir potansiyel barındırmaktadır. Bu potansiyelin ekonomik değerinin tespit edilmesi ve farkındalığının sağlanması ve ekonomik getiriye dönüştürülmesi için yapılması gerekenler üzerinde durulacak, organik üretimin potansiyelin, mevsim şartlarının etkisinin, pazarlanmasının ve tanıtımının gelişmesine engel olan unsurlar belirlenerek bir rapor hazırlanacaktır. Bu süreçte Ardahan Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü paydaş olarak belirlenmiştir.

Tablo 3.6 Ardahan İli Organik Tarım Potansiyeli Araştırma Raporu

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
Ardahan İli Organik Tarım Potansiyeli Araştırma Raporu	ASGEP, YDO Koord.	01.01.2015 30.06.2015	10.000,00	4.1.Tarımsal üretimde verimliliğin ve yenilikçi uygulamaların artırılması

3.2.6. Ardahan Lojistik Merkezi Potansiyeli Araştırma Raporu

Yapımı devam eden ve 2014 yılı içerisinde faaliyete geçecek olan Aktaş Sınır Kapısı ve 2015 yılı ikinci çeyreğinde faaliyete geçecek olan Bakü –Tiflis – Kars demiryolu ve yapımlarına 2015 yılı içerisinde başlanması planlanan Sahara, Ilgar ve Mozerat tünelleri ile birlikte bölgenin gelişmişlik düzeyi ve kapasitesi artmış olacaktır.

Ulaştırma-Lojistik alanında Ardahan ilinde yapılan bu yatırımlara istinaden Ardahan ilinde bir lojistik merkezinin kurulabilmesi, Ardahan ürünlerinin bölge ülkelerine ihracatının yapılabilmesi gibi konularda araştırmalar yapılacaktır. Bu süreçte Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası, Ardahan-Gürcistan İşadamları Derneği paydaş olarak belirlenmiştir. Bu gelişmeler doğrultusunda yapılmış olan bu hatların bölgeye sağladığı katma değerler belirlenecek rapor haline getirilecektir.

Tablo 3.7 Ardahan Lojistik Merkezi Potansiyeli Araştırma Raporu

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
Ardahan Lojistik Merkezi Potansiyeli Araştırma Raporu	ASGEP, YDO Koord.	01.07.2015 31.12.2015	10.000,00	4.4. Dış ticaret ve lojistik merkezi olunması

3.2.7. Ağrı İlinde Kadının Sosyo-Ekonomik Durumu

Genel olarak Bölgede, özelde ise şimdiye kadar Ağrı ilinde kadının sosyo-ekonomik durumunu ortaya koyan bir çalışma yapılmamıştır. Çalışmaya pilot il olarak Ağrı'dan başlanıp ilerleyen dönemlerde diğer illerden devam edilecektir. Çalışma kapsamında kadının mevcut durumu, statüsü, çalışma hayatı vb. göstergelerin ele alınması planlanmaktadır.

Tablo 3.8 Ağrı İli (/TRA2) Kadının Sosyo-Ekonomik Durumu

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
Ağrı İli (/TRA2) Kadının Sosyo-Ekonomik Durumu	ASGEP, YDO Koord.	01.01.2015 31.12.2015	50.000,00	1.5. Özel ilgi gruplarının toplumsal hayata aktif katılımının artırılması 1.6.Kadının toplumsal statüsünün güçlendirilmesi

3.2.8. Avrupa'daki Ajanslarla Tecrübe Ziyaretleri ve Kardeş Şehir Potansiyeli Araştırması

Bölgelerin ekonomik anlamda gelişiminde ve tanıtımında uluslararası işbirliği anlaşmalarının önemli katkıları bulunmaktadır. Bu kapsamda Serhat Bölgesi'nin kültürüyle ve tarihiyle ortak noktalar taşıyan illerle ekonomik, sosyal anlamda işbirliği geliştirecek kardeş şehir anlaşmaları imzalanması hedeflenmektedir. Ulusal Ajans Vetpro Tecrübe Paylaşımı bileşeni kapsamında Avrupa'da; mevcut durumu veya kalkınma dönemi öncesi TRA2 Bölgesi'ne benzeyen bölgelerdeki kalkınma ajansları ziyaret edilerek tecrübe paylaşımı yapılması öngörülmektedir. Hibe programı tarafından finanse edileceğinden bu faaliyet için sadece öngörülemeyen giderler için 10.000,00 TL bütçe ayrılması planlanmaktadır. Çalışma kapsamında özellikle Malakanların göçmüş olduğu ve Kars ismini koyduğu şehirler araştırılarak bu şehirlerle ikili ilişkiler kurulması hedeflenmektedir.

Tablo 3.9 Tecrübe Ziyaretleri / Kardeş Şehir Potansiyeli Araştırması

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
Tecrübe Ziyaretleri / Kardeş Şehir Potansiyeli Araştırması	ASGEP	01.01.2015 31.12.2015	35.000,00	1.4. Kurumsal kapasitenin artırılması

3.2.9. IPA ve Diğer Fon Kaynaklarına İlişkin Yürütülecek Faaliyetler

Ajans, 2014-2020 yıllarını kapsayacak AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı, IPA-II. Dönemi kapsamında TRA2 Bölgesi'ni hedef alan operasyonel programlara proje faydalanıcısı veya ortak olarak başvuruda bulunacak, bu projeler için gerekebilecek hazırlık ve araştırma faaliyetlerini gerçekleştirecektir.

Bölgesel Kalkınma Bileşeni IPA-III kapsamında, hâlihazırda Ajans tarafından yürütülen ve ön çalışmaları gerçekleştirilen kamu kurum ve kuruluşlarının proje ve faaliyetlerine teknik uzman personel desteği, gerekli fizibilite çalışmaları ve danışmanlık hizmetleri sağlanacaktır. Ajansın kendi sunduğu projelere ilişkin danışmanlık ve teknik yardım hizmetleri satın alınabilecektir.

Ayrıca, IPA-III Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı çerçevesinde kabul edilen "Erzurum, Erzincan ve Kars Kış Turizmi Koridoru Projesi" kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler TRA2 Bölge Planında turizm sektörü açısından ifade edilen öncelikler bağlamında takip edilecek ve koordinasyonun sağlanmasına katkıda bulunulacaktır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın program otoritesi olduğu IPA-III Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı 2. paket kapsamında kabul edilen, sözleşme öncesi hazırlık çalışmaları devam etmekte olan, Kars İl Özel İdaresinin başvuru sahibi ve Serhat Kalkınma Ajansı'nın projenin teknik açıdan yürütülmesi ve takibiyle sorumlu olduğu "Doğu Anadolu'da Pazar Odaklı Bir Strateji Çerçevesinde Süt Ürünleri Küme Geliştirme Projesi" ve "Kars, Ağrı, Ardahan, Iğdır İllerinde Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Projesi" ile 4. Paket kapsamında kabul edilen Serhat Kalkınma Ajansı'nın başvuru sahibi olduğu "Tarihi

Kimliğiyle Kars Kenti” projelerinin sözleşme imzalama süreci sonrasında proje kapsamında 2015 yılında gerçekleştirilecek faaliyetlerin ve sürecin takibi ve koordinasyonu sağlanacaktır.

Ajansın proje faydalanıcısı veya ortak olarak başvuruda bulunabileceği diğer ulusal ve uluslararası mali destek programları çerçevesinde gerçekleştirilecek hazırlık ve araştırma faaliyetlerini gerçekleştirmek, proje hazırlamak ve yürütülmesi için gereken çalışmaları gerçekleştirmek ve kamuoyunu bu konuda bilgilendirmek de faaliyetlerimiz arasında yer alacaktır.

Tablo 3.10 IPA ve Diğer Fon Kaynaklarına İlişkin Yürütülecek Faaliyetler

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
IPA ve Diğer Fon Kaynaklarına İlişkin Yürütülecek Faaliyetler	PGPYB	01.01.2015 31.12.2015	300.000,00	1.7: Bölge’de faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin artırılması 1.1: İşgücünün beceri seviyesi yükseltilerek istihdam edilebilirliğin artırılması 1.4: Kurumsal kapasitenin artırılması 4.3: İmalat sanayinde verimlilik ve katma değer artırılması 4.1: Tarımsal üretimde verimliliğin ve yenilikçi uygulamaların artırılması 4.2: Turizmde bölgesel marka olunması 4.6: Girişimcilik altyapısı ve kültürünün geliştirilmesi

4. PROJE ve FAALİYET DESTEKLEME

2014 yılı son çeyreği itibari ile kamuoyuna ilan edilmesi öngörülen 2015 proje teklif çağrısı mali destek programlarının 2015 yılı ilk çeyreğinde tamamlanması ve değerlendirme sürecinin gerçekleşmesi planlanmaktadır. Bu çerçevede 2015 yılı içerisinde Ajans, 2014-2023 Taslak Bölge Planı gelişme eksenleri ve öncelikleri ile uyumlu olmak üzere üç farklı mali destek programı yürütecektir.

“İktisadi Gelişme Mali Destek Programı-5” ile bölge ekonomisi için önem arz eden, rekabet gücü ve gelişme potansiyeli yüksek imalat sanayi ve turizm sektörlerinin rekabet edebilirliklerinin artırılmasına, teknoloji kullanımının ve yenilikçi uygulamaların yaygınlaşmasına ve aynı zamanda bölgesel değer ve ürünlerin ekonomiye kazandırılmasına katkıda bulunmak amacı ile tarıma dayalı sanayi ve tekstil alanlarında girişimciliğin desteklenmesi planlanmaktadır. Söz konusu program için 5.000.000,00 TL toplam bütçenin tahsis edilmesi planlanmaktadır.

2015 yılı içerisinde uygulanması planlanan bir diğer mali destek programı “Sosyal Kalkınmaya Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı” başlığını taşımaktadır. Söz konusu program ile kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlarının sosyal altyapısının kurulması, hizmet kalitesinin artırılması, dezavantajlı grupların sosyal hayata katılımlarını ve kamu hizmetlerine erişilebilirliklerini artırmak için tasarlanan projelerine destek sağlanması hedeflenmektedir. Sosyal Kalkınmaya Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı için tahsis edilen toplam bütçenin 4.800.000,00 TL olması öngörülmektedir.

Serhat Kalkınma Ajansı’nın ilk defa uygulayacağı ve 2015 yılının üçüncü mali destek programı olan “Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı” ile kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşların sosyal ve beşeri kalkınmaya katkı sağlaması amacıyla modernizasyon, kapasite geliştirme, eğitim vb. faaliyetlerine destek sağlanması planlanmaktadır. Söz konusu program için tahsis edilmesi öngörülen bütçe 4.000.000,00 TL’dir.

Söz konusu programların değerlendirme, sözleşme ve uygulama aşamaları 2015 yılında faydalanıcılara sağlanacak olan idari, finansal ve diğer teknik konulardaki danışmanlık ve destek mekanizmalarının uygulanmasında İzleme ve Değerlendirme Birimi ile birlikte hareket edilecektir.

2015 yılı son çeyreği itibari ile 2016 yılında uygulanacak olan mali destek programları için Ajans, gereken ön hazırlık, araştırma ve program geliştirme faaliyetlerini tamamlamış olacaktır. Bu çerçevede Bölge Planı öncelikleri ile uyumlu olacak şekilde mali destek programlarının hayata geçirilmesi planlanmaktadır. İktisadi gelişme ekseninde bölgesel rekabet edebilirliğin güçlendirilmesi için bölge içerisinde farklı öncelikler gözetilerek mali desteklerin sağlanması hedeflenmektedir. İlave olarak sosyal sektörler ele alınacak ve kamu kurum-kuruluşları ile beraber sivil toplum örgütlerinin kapasite gelişimi ve dezavantajlı grupların sosyal içermesine yönelik tedbirler gözetilecektir. 2015 yılı itibari ile 2014-2023 Taslak Bölge Planında belirlenen gelişme eksenleri ve önceliklere ilişkin olarak verimliliği sağlayacak mekânsal ve sektörel özelleşmeyi hayata geçirecek destek programları hem kar amacı güden hem de gütmeyen paydaşlara yönelik olarak tasarlanacaktır.

2014-2023 Taslak TRA2 Düzey II Bölge Planı ile uyumlu olacak şekilde uygulanması öngörülen destek programları ve ile gelişme eksenleri ve öncelikler arasındaki ilişkiyi gösteren matris sunulmuştur.

Tablo 4.1: Destek Matrisi

		YILLAR																		
		2015						2016						2017						
		TD	DFD	SOSYAL KALKINMAYA YÖNELİK ALTYAPU	SOSYAL KALKINMA	KOBİ	GÜDÜMLÜ	TD	DFD	GÜDÜMLÜ	KOBİ	TARIMSAL VERİMLİLİK VE ALTYAPUYI GELİŞTİRME	SOSYAL KALKINMA	TD	DFD	SOSYAL KALKINMA	SİVİL TOPLUMUN GÜÇLENDİRİLMESİ	KOBİ	GÜDÜMLÜ	
Bölge Planı Öncelikleri																				
1: Sosyal Kalkınma	1.1: İşgücünün beceri seviyesi yükseltılarak istihdam edilebilirliğin artırılması	X	X		X		X	X	X				X	X		X				X
	1.2: Eğitimde altyapı ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesi	X	X	X	X			X	X				X	X	X	X	X			
	1.3: Sağlıkta altyapı ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesi	X	X	X	X			X	X				X	X	X	X	X			
	1.4: Kurumsal kapasitenin artırılması	X	X		X			X	X					X	X		X			
	1.5: Özel ilgi gruplarının toplumsal hayata aktif katılımının sağlanması	X	X	X	X			X	X				X	X	X	X	X			X
	1.6: Kadının toplumsal statüsünün güçlendirilmesi	X	X	X	X			X	X				X	X	X	X	X			
	1.7: Bölge'de faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin artırılması	X	X	X	X			X	X				X	X	X	X	X			
2: Çevresel Sürdürülebilirlik	2.1: Kentsel altyapının iyileştirilmesi	X	X	X	X			X	X	X			X	X	X	X	X			X
	2.2: Kırsal gelişmenin sağlanması	X	X	X	X			X	X		X		X	X	X	X	X			X
	2.3: Çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesi	X	X	X	X			X	X				X	X	X	X	X			X
	2.4: Enerji kaynaklarının etkin kullanılması	X	X				X	X	X	X				X	X					X
3: Erişilebilirlik	3.1: Bilgi ve teknolojiye erişim imkânının artırılması	X	X		X			X	X					X	X		X			X
	3.2: Ulaşım altyapısının iyileştirilmesi	X	X					X	X					X	X					
4: Rekabet Edebilirlik	4.1: Tarımsal üretimde verimliliğin ve yenilikçi uygulamaların artırılması	X	X			X	X	X	X	X	X		X	X					X	X
	4.2: Turizmde bölgesel marka olunması	X	X		X	X	X	X	X	X			X	X			X	X	X	
	4.3: İmalat sanayinde verimlilik ve katma değer artırılması	X	X			X	X	X	X	X	X	X		X	X				X	X
	4.4: Dış ticaret ve lojistik merkezi olunması	X	X			X	X	X	X	X	X			X	X				X	X
	4.5: Tabii kaynakların katma değerinin artırılması	X	X			X	X	X	X	X	X			X	X				X	X
	4.6: Girişimcilik altyapısı ve kültürünün geliştirilmesi	X	X		X	X	X	X	X	X	X			X	X		X	X	X	X

4.1. Doğrudan Finansman Destekleme Faaliyetleri

2014 yılı Kasım ayı itibari ile kamuoyuna ilan edilmesi planlanan mali destek programları değerlendirme, sözleşme ve uygulama aşamalarına 2015 yılında devam edilecek, faydalanıcılara idari, finansal ve diğer teknik konularda danışmanlık ve destek sağlanacaktır.

2015 yılı son çeyreği itibari ile 2016 mali destek programları için gereken ön hazırlık, araştırma ve program geliştirme faaliyetlerini tamamlamış olacaktır. Bu çerçevede, 2014-2023 Bölge Planı hedefleri ile uyumlu olacak şekilde mali destek programlarının hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

4.2. Doğrudan Faaliyet Desteği

2015 yılı ilk yarısı itibari ile bölge kalkınmasına ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesinde acil tedbirlerin alınmasına ve kritik öneme sahip araştırma ve planlama çalışmalarına yönelik faaliyetlerde önceki yıllarda olduğu gibi doğrudan faaliyet desteği sağlanması öngörülmektedir. Bu kapsamda Bölgede tarım, turizm ve imalat sanayi sektörlerinin geliştirilmesi ve Bölgenin sosyo-ekonomik gelişimine katkı sağlayacak faaliyetlerin planlanmasına temel oluşturacak veri ve bilgilerin üretilmesi amaçlı araştırma, fizibilite, sektör analizi gibi çalışmalara ilgili mevzuat çerçevesinde destek verilecektir. 2015 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği için 900.000,00 TL bütçe ayrılmıştır.

4.3. Teknik Destek Faaliyetleri

Bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı yaşadıkları konularda destek sağlanması planlanmaktadır. Bu faaliyet kapsamında özellikle, bölgedeki kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının, plan, program ve proje hazırlanmasına katkı ve danışmanlık sağlama; uluslararası ilişkiler kurma becerisi kazandırma gibi insan kaynakları ile idari kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerin uygulanması planlanmaktadır.

2015 yılının ilk çeyreğinde alınacak başvurular bir sonraki döneminin ilk on günü içerisinde ilgili mevzuat doğrultusunda değerlendirilecektir. Teknik Destek Talep formunun internet sitesinden doldurulması suretiyle alınacak talepler öncesinde Ajans teknik destek talebinde bulunabilecek kuruluşlara yönelik teknik desteğin kapsamı, başvuru koşulları ile değerlendirme kriterlerini belirleyerek başvuru dokümanlarını elektronik başvuru ortamında oluşturulacaktır.

Teknik destek faaliyetlerinin sürekliliği sağlanacak olup, mevzuat gereği ikişer aylık dönemler halinde olmak üzere değerlendirme işlemine yıl boyunca devam edilecektir. Bu kapsamda Ajans personeli uzmanlık alanlarında doğrudan destek verilebileceği gibi, ihtiyaç duyulması halinde hizmet alımı yapılarak gerekli destek sağlanacaktır. 2015 yılı Teknik Destek Programı için 400.000,00 TL bütçe ayrılmıştır.

Tablo 4.2: Destek Programları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
İktisadi Gelişme Mali Destek Programı-5	PGPYB İDB	01.01.2015 31.12.2015	5.000.000,00	1.1: İşgücünün beceri seviyesi yükseltılarak, istihdam edilebilirliğinin artırılması 1.4 Kurumsal kapasitenin artırılması
Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı	PGPYB İDB	01.01.2015 31.12.2015	4.000.000,00	1.5: Özel ilgi gruplarının toplumsal hayata aktif katılımının sağlanması 1.6: Kadının toplumsal statüsünün güçlendirilmesi
Sosyal Kalkınmaya Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı	PGPYB İDB	01.01.2015 31.12.2015	4.800.000,00	1.7: Bölge'de faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin artırılması 2.1: Kentsel altyapının iyileştirilmesi 2.2: Kırsal gelişmenin sağlanması
Teknik Destek Programı	PGPYB İDB	01.01.2015 31.12.2015	400.000,00	2.3: Çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesi 4.1.Tarımsal üretimde verimliliğin ve yenilikçi uygulamaların artırılması
Doğrudan Faaliyet Destek Programı	PGPYB İDB	01.01.2015 31.12.2015	900.000,00	4.2. Turizmde bölgesel marka olunması 4.3. İmalat sanayinde verimlilik ve katma değer artırılması

4.4. GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ

Ajans, bölgesel gelişmeyi hızlandırmak amacıyla bölgedeki girişimcilik ve yenilikçilik kapasitesini geliştirecek nitelikteki iş geliştirme merkezleri, teknoparklar, teknoloji geliştirme merkezleri ve işletmelerin ortak kullanımına açık fuar, ticaret merkezi, sergi salonu, laboratuvar ve atölye gibi büyük bütçeli altyapı ve/veya işletme desteklerini içeren projelere, proje teklif çağrısı yöntemi uygulamadan doğrudan mali ve teknik destek sağlayabilmektedir.

Serhat Kalkınma Ajansı tarafından 3 tanesi 2013 yılından ve 1 tanesi 2014 yılından ve 2 tanesi 2015 yılından olmak üzere hâlihazırda 6 adet GÜDÜMLÜ Proje yürütülmektedir.

Ardahan İli Turizm Altyapısının Geliştirilmesi Projesi

Proje Ardahan İl Özel İdaresi tarafından yürütülmektedir. Proje kapsamında Yalnızçam kış sporları turizm merkezi yol yapımı, kanalizasyon altyapı, paket arıtma tesisi, otopark alanı düzenlemesi, mekanik tesis hatları koruma minderleri temin işleri yapılmaktadır. 08.08.2013 tarihinde imzalanan sözleşme ile başlayan proje süresi toplam 24 aydır. Projenin toplam bütçesi 2.376.000 TL olup bunun 1.782.000 TL'si SERKA tarafından karşılanacaktır. Proje hesabına ön ödeme ve ara ödeme tutarı olan 1.211.731,41 TL yatırılmıştır. Mevcut durumda yol yapımının büyük bir çoğunluğu tamamlanmış, kanalizasyon altyapısı bitmiş, paket arıtma tesisi kurulmuş ve koruma minderleri alınmıştır. Fiziki gerçekleştirme yüzde 80 civarındadır.

Ağrı Şehir Ormanı Projesi

Ağrı Orman İşletme Müdürlüğü tarafından yürütülecek olan projenin amacı, Taşlıçay Deresinin ıslah edilerek ilin sosyal yaşantısının canlanmasına katkı sağlamaktır. Ağrı İl Özel İdaresi'nin de ortak olarak yer aldığı proje kapsamında derenin ıslahı yapılacak, derenin çevresinde bulunan 300 dönümlük alan üzerinde rekreasyon alanları oluşturulacak ve bu alan üzerinde 15 adet ışık inşa edilecektir. Söz konusu proje ile girişimciler yöresel ürünleri pazarlayabilecekleri imkâna da kavuşmuş olacaklardır. Proje sayesinde ilin görünümüne ve canlılığına katkı sağlanmış, aynı zamanda yaşam kalitesinin artırılması yönünde önemli bir adım atılmış olacaktır. Bu proje için Ajans tarafından 6 milyon TL destek sağlanması

öngörülmekte, projenin ortakları ve iştirakçileri tarafından ise 2 Milyon TL tutarında eş finansman sağlanması planlanmaktadır.

Iğdır Hayvan Hastanesi Projesi

Proje Iğdır Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Proje kapsamında tam teşekküllü bir hayvan hastanesi kurulacak ve ambulans alımı yapılacaktır. Projenin toplam bütçesi 2.376.000 TL olup bunun 1.782.000 TL'si SERKA tarafından karşılanacaktır. Proje hesabına ön ödeme tutarı olan 1.069.200 TL yatırılmıştır. 20.11.2013 tarihinde imzalanan sözleşme ile başlayan proje süresi toplam 17 aydır. Mevcut durumda bina yapım ihalesine çıkılmış ancak gelen tekliflerin proje bütçesinden fazla olması ve Müdürlüğün ek kaynak aktarımı yapamaması nedeniyle sözleşme imzalanamamıştır. Tekrar ihaleye çıkılacaktır.

Kars Sarıkamış Spor Alanları Ve Kızak Pisti Projesi

Proje Kars Kültür ve Turizm Altyapı Birliği tarafından Kars ili Sarıkamış İlçesinde gerçekleştirilmektedir. Proje kapsamında futbol sahaları, tenis kortu ve basketbol sahası ile tesislerin yanında seyirci tribünü ve sosyal alanlar proje içerisinde yapılacaktır. Proje içerisinde Sarıkamış Kayak pistlerinin yan tarafında ortalama 1700 metre uzunluğunda bir adet dağ kızıağı pisti kurulacaktır. Projenin toplam bütçesi 2.376.000 TL olup bunun 1.782.000 TL'si SERKA tarafından karşılanacaktır. Proje hesabına ön ödeme tutarı olan 1.069.200 TL yatırılmıştır. 29.11.2013 tarihinde imzalanan sözleşme ile başlayan proje süresi toplam 24 aydır. Mevcut durumda pistin yapılacağı alanda ağaç sökümü, tesviye işlemleri ve altyapı işlemlerinin büyük çoğunluğu yapılmıştır. Fiziki gerçekleştirme yüzde elli civarındadır.

Güdümlü proje destekleri kapsamında ne tür projelere mali destek sağlanabileceği konusu Bölge Planında yer alan amaç ve önceliklere uygun olarak belirlenmektedir. 2015 yılı Güdümlü Proje hazırlığı çalışmalarına devam edilmekte olup bu kapsamda illerle ilgili kurum ve kuruluşlarla toplantılar gerçekleştirilmektedir. Gerçekleştirilmesi düşünülen projelere ilişkin fizibilite raporlarının Ajansımıza sunulması sonrasında onaylanmak üzere Kalkınma Bakanlığına sunulacaktır.

Osmanlı Çarşısı Projesi

Kars Kültür ve Turizm Altyapı Hizmet Birliği tarafından Kars Kültür Turizm İl Müdürlüğü ve Kars İl Özel İdaresi ile birlikte yürütülecek olan projenin genel amacı, turizm alanında özgün mekânların ve destinasyonların oluşturulması sureti ile kent turizminin çeşitlendirilmesi sağlanarak turizmden elde edilen gelirin artırılması olarak belirlenmiştir. Bu anlamda proje kapsamında sosyal yaşam alanlarının oluşturulması, çevre düzenlemesinin yapılması, Osmanlı mimarisinin özelliklerini gösteren bir çarşı inşa edilmesi faaliyetleri gerçekleştirilerek proje uygulama alanına yaklaşık 100 m. uzaklıkta bulunan Ebul Hasan Harakani Camii, Ulu Cami ve Kars Kalesi arasında bir bütünlük sağlanacak ve tarihi alanlar içinde bir alış-veriş ve dinlenme alanı oluşturulmuş olacaktır. Aynı zamanda 10 işlik olarak tasarlanan çarşıda yöresel el sanatları ve Kars ile ilgili kültürel yayınların bulunduğu bir kitapçı yer alacaktır. Bu sayede yapılacak çarşının bir kültür merkezi ve turistler için bir dinlenme mekânı olarak işlev kazanması da sağlanacaktır. Uygulama süresi 24 ay olarak öngörülen projenin toplam bütçesi 3.000.000 TL ve Ajans destek tutarının 2.000.000 TL olması planlanmaktadır.

Çıldır Gölü Turizm Altyapısının Güçlendirilmesi Projesi

Ardahan İli Çıldır İlçesine yaklaşık 10 km. uzaklıkta, 1959 metre yükseklikte bulunan Çıldır Gölünün turizme kazandırılması amacıyla tasarlanan projenin toplam bütçesinin yaklaşık olarak 3.500.000 TL, Ajans destek tutarının ise 2.600.000 TL olması planlanmaktadır. Ardahan İl Özel İdaresi tarafından Merkez Köylere Hizmet Götürme Birliği ile birlikte yürütülecek olan proje kapsamında yaklaşık 40.000 m² büyüklüğünde olan uygulama alanında yol, su, kanalizasyon, paket arıtma ve çevre düzenlemesi çalışmalarının yapılması ile bir günübirlik tesis ile bungalov evlerin inşa edilmesi planlanmaktadır. 24 aylık süre zarfında uygulanması öngörülen proje tamamlandığında, Çıldır Gölü hem Ardahan ve Kars ilinde yaşayanlara hem de yerli ve yabancı turistlere hizmet verecek şekilde turizme kazandırılmış olacaktır.

Tablo 4.3: GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Gelişme Eksen
2015 yılı GÜDÜMLÜ Proje Desteği	PGPYB	01.01.2014 31.12.2016	4.800.000,00	2.Çevresel Sürdürülebilirlik 3. Erişilebilirlik 4. Rekabet Edebilirlik

4.5. Teklif Çağrısı Ön Hazırlık Faaliyetleri

4.5.1. Başvuru Rehberlerinin Tamamlanması ve Basımı

2016 yılında Ajansın uygulamayı öngördüğü mali ve teknik destek programlarının önceliklerini, proje konularını, başvuru şekil ve şartlarını, başvuru sahibi, maliyet ve faaliyetlerin uygunluğunu, seçim ve değerlendirme kriterlerini, eş finansman yükümlülüklerini ve diğer gerekli bilgileri içeren başvuru rehberleri Ajans tarafından 2015 yılı son çeyreği itibari ile hazırlanmış olacaktır.

Teklif çağrısı başvuru rehberlerine ve ilgili ek dokümanlarına ilişkin Yönetim Kurulunun ve Kalkınma Bakanlığının görüş ve onaylarının alınmasını müteakiben Ajansın, Bakanlığın ve dört ilin Valiliklerinin internet siteleri ile bölgenin her ilindeki en az bir mahalli gazetede ilan edilecektir. Hazırlanmış olan iletişim planında ifade edilen faaliyet ve amaçlara uygun olarak başvuru rehberleri kitapçık ve CD olarak çoğaltılacak, sosyal medya ve yerel medya aktif olarak kullanılacak, programla ilgili afiş ve broşürler basılarak dağıtım yapılacak, ilan panoları radyo ve televizyon kanalları aracılığı ile tanıtılacak ve elektronik başvuru ortamı hazır hale getirilecektir. Her program için geçmiş deneyimlere dayanarak yaklaşık 4.000 başvuru rehberinin basılması planlanmaktadır.

4.5.2. Bilgilendirme Faaliyetleri

Bilgilendirme faaliyetlerinin 22 ilçede, dört il merkezinde birer kez ve aynı zamanda İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Adana gibi yatırımları TRA2 Bölgesine çekebileceğimiz potansiyeldeki büyükşehirlerde de gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bilgilendirme faaliyetleri kapsamında yapılan toplantılarda başvuru rehberleri ve broşürler ile Ajansı tanıtıcı promosyon materyali dağıtılacaktır. Katılımcıların iletişim bilgileri kayıt altına alınarak Bölge paydaş veri tabanına dâhil edilecektir. Ajansın sosyal medya altyapısı bilgilendirme ve tanıtım faaliyetlerine destek sağlamak amacı ile kullanılacaktır.

4.5.3. Eğitim Faaliyetleri

Proje teklif çağrısı kapsamında, potansiyel başvuru sahiplerine Ajansın belirlediği formata uygun olarak proje hazırlama ve sunma konusunda eğitimler verilecektir. Proje hazırlama eğitimleri, potansiyel başvuru sahiplerine ulaşacak şekilde il ve ilçe merkezlerinde yapılacak olup, bu eğitimlerin Ajans merkezinde ve YDO Koordinatörlüklerinde ihtiyaca ve takvime uygun olarak Ajans personeli ve/veya hizmet alımı yolu ile gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Eğitim toplantıları takvimi ve adedi elektronik olarak kaydı alınan kişi sayısına göre düzenlenecektir.

Tablo 4.4: Ön Hazırlık Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Başvuru Rehberlerinin Tamamlanması ve Basımı	PGPYB	01.09.2015 31.12.2015	50.000,00
Mali ve Teknik Destek Çağrılarının İlanı, Duyurulması ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Yürütülmesi	PGPYB	01.09.2015 31.12.2015	20.000,00
Proje Hazırlama Eğitimleri	PGPYB	01.09.2015 31.12.2015	30.000,00

4.6. Proje Seçim Faaliyetleri

4.6.1. Proje Başvurularının Alınması ve Ön İnceleme

Proje tekliflerinin teslim alınmasına ilişkin iş ve işlemler, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ve hazırlanacak başvuru rehberinde belirtilen çerçevede gerçekleştirilecek olup, Ajans bünyesinde altyapısı kurulmuş olan KAYS (Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi) elektronik kayıt sistemi üzerinden başvuru alma işlemi gerçekleştirilecektir.

Elden başvuru yapan proje sahiplerine başvurusuna ilişkin zaman/saat/tarih gibi detayları içeren bir alındı belgesi verilecek, son proje teslim tarihi ve saatinden sonra Ajansa ulaşan proje teklifleri değerlendirmeye alınmaksızın, başvuru sahiplerine gerekli açıklamayla birlikte posta yoluyla iade edilecektir.

Proje tekliflerinin son teslim tarihinden sonra değerlendirme dönemi başlayacak ve projeler ön inceleme alınacaktır.

Değerlendirmeler neticesinde, Yönetim Kurulu tarafından onaylanan projeler, yerel basında ve Ajansın internet sayfasında ilan edilecektir. Değerlendirme sonucunda başarısız olan projelerin başvuru sahipleri, reddedilme gerekçeleri ile birlikte yazılı olarak bilgilendirilecektir. Başarılı projelerin başvuru sahipleri, tamamlanması gerekli resmi evrakla birlikte sözleşme imzalamaya davet edilecektir.

4.6.2. Bağımsız Değerlendirici ve Değerlendirme Komitesi Üyelerinin Seçimi ve Çalışmaları

2015 yılının son çeyreğinde ilan edilecek ve 2016 yılı içerisinde uygulanacak olan 3 adet mali destek programı kapsamında bağımsız değerlendirici ve Değerlendirme Komitesi üyeliği için başvuru alınması, değerlendirilmesi ve diğer çalışmaların yapılması 2015 yılı ilk çeyreği itibari ile tamamlanacaktır.

2014 yılında ilan edilip 2015 yılında inceleme ve değerlendirme faaliyetleri süreceği olan mali destek programları için 25 bağımsız değerlendirici görevlendirilmesi öngörülmektedir. Bağımsız değerlendiriciler Kalkınma Ajansları Proje Destekleme ve Faaliyet Yönetmeliğinin

19. maddesinde belirtilmiş olan hükümlere göre seçilecek ve görevlendirileceklerdir. 2014 yılı içerisinde duyurusu yapılacak ve 2015 yılında uygulanacak program kapsamında gelecek başvuruların değerlendirilmesinde tahmini olarak 25 adet bağımsız değerlendirici ile 20 iş günü çalışılması planlanmaktadır.

Geçmiş mali destek programları sürecinde oluşturulan bağımsız değerlendirici başvuru havuzunun yanı sıra Ajansın internet sayfasında yayımlanacak ilanla KAYS sistemi üzerinden elektronik olarak alınacak olan bağımsız değerlendirici başvuruları Ajans uzmanlarından oluşan seçim komisyonu tarafından değerlendirmeye tabii tutulduktan sonra, değerlendirme sürecinde görev alacak bağımsız değerlendiriciler Genel Sekreterlik Makamının onayı ile çalıştırılacaktır. Bağımsız değerlendiricilerden, Ajans ile imzaladıkları sözleşmeye ek olarak, gizlilik ve tarafsızlık beyannamesi ve değerlendirme sürecinde tam zamanlı görev yapabileceklerini bildirdikleri uygunluk beyannamesi alınacaktır.

Bağımsız değerlendiriciler tarafından yapılan değerlendirmeler üzerinde gerekli kontrolleri yaparak görüş oluşturmak ve bunları raporlamak amacıyla bir Değerlendirme Komitesi görevlendirilecektir. Değerlendirme Komitesi üyelerinin seçimi ve görevlendirmesi, ilgili yönetmeliğin 20. maddesi hükümlerine göre yapılacaktır. Komite üyeleri üniversite öğretim elemanları ya da kamu kurumu personelinden oluşturulacaktır.

Belirlenen projelere ön izleme ziyaretleri düzenlenecek ve söz konusu ziyaretlere ilişkin yazılacak raporlar Değerlendirme Komitesi ve Yönetim Kurulu ile paylaşılacaktır. Ayrıca, veriler KAYS üzerinde sistemde kayıt altına alınacaktır. Bağımsız değerlendiriciler ile değerlendirme komitesi üyelerinin ücretleri, Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde belirlenen limitler dâhilinde tespit edilecek, başarılı ve yedek projeler listesinin Yönetim Kurulu tarafından onaylanmasını takiben ödenecektir.

4.6.3. Genel Sekreterin Değerlendirmesi ve Yönetim Kurulu Onayı

Bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi tarafından gerçekleştirilen değerlendirmelerinin ve incelemelerinin neticesinde destek almaya hak kazanan projeler Ajans Genel Sekreteri tarafından görüşleri de eklenmek sureti ile Yönetim Kurulunun onayına sunulacaktır.

4.6.4. Seçilen Projelerin İlanı

Yönetim Kurulu kararıyla desteklenmesi kesinleşen projeler Ajans internet sitesinden ilan edilecek ve proje sahiplerine sözleşme imzalamaya gelmeleri için yazılı bildirimde bulunulacaktır.

Tablo 4.5: Proje Seçim Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Proje Tekliflerinin Alınması ve Ön İnceleme	PGPYB	01.11.2014 28.02.2016	0
Bağımsız Değerlendiricilerin ve Değerlendirme Komitesi Üyelerinin Seçimi ve Çalışmaları (2014 yılı programları)	PGPYB	15.01. 2015 15.03.2015	150.000,00
Genel Sekreterlik Makamının Değerlendirmesi, Ön İncelemeler ve Yönetim Kurulu Onayı	PGPYB, İDB	15.03. 2015 15.04.2015	5.000,00
Seçilen Projelerin İlanı	PGPYB	15.04.2015 30.04.2015	5.000,00

4.7. Diğer Faaliyetler

4.7.1. Faydalanıcı Destekleme Faaliyetleri

Proje Faydalanıcılarına Yönelik Teknik İnceleme Ziyaretleri

Tarım ve turizm sektörlerinde faaliyet gösterip Ajansa proje teklifi sunan başvuru sahiplerine ve/veya faydalanıcılara yönelik olarak uygulanacaktır. Bu kapsamda faydalanıcılar için seminerler (hayvan sağlığı, hayvancılıkta verimlilik, finansal konular ve muhasebe vb.) ve üniversite işbirliği ile bilgi ve deneyim paylaşma toplantılarının yapılması planlanmaktadır. Geçtiğimiz yıllarda yöresel ürünler, sulama, hayvancılık, seracılık vb. alanlarda gerçekleştirilen ziyaretlere benzer şekilde işletme sahiplerinin, bölge çiftçilerinin ve diğer paydaşların bilgi ve deneyimini artırmak amacı ile yurt içinde örnek teşkil eden firma ve tesislere de çalışma ve inceleme ziyaretleri yapılması planlanmaktadır.

Tablo 4.6: Faydalanıcı Destekleme Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)	Bölge Planı Öncelikleri
Faydalanıcı Destekleme Faaliyetleri	PGPYB	01.01.2015 31.12.2015	100.000,00	4.6.Girişimcilik Altyapısı ve Kültürünün Geliştirilmesi

4.8. Yararlanıcılara Yönelik Proje Uygulama Eğitimleri

4.8.1. Yararlanıcılara Yönelik Proje Uygulama Eğitimleri

Yararlanıcıların proje uygulama sırasında ihtiyaç duyduğu genel muhasebe, kamu ihale kanunu, raporlama vb. idari hususlar ile e-ticaret, pazarlama, pazar araştırmaları, iş güvenliği gibi yararlanıcının teknik ve kurumsal kapasitesini artırıcı eğitimler düzenlenecektir.

Tablo 4.7: Yararlanıcılara Yönelik Proje Uygulama Eğitimleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet	Bölge Planı Öncelikleri
Yararlanıcılara Yönelik Proje Uygulama Eğitimleri	İDB, PGPYB	01.03.2015 31.03.2015	15.000,00	1.1.İşgücünün beceri seviyesi yükseltilecek, istihdam edilebilirliğinin artırılması 1.4 Kurumsal kapasitenin artırılması 4.1.Tarımsal üretimde verimliliğin ve yenilikçi uygulamaların artırılması 4.2. Turizmde bölgesel marka olunması 4.3. İmalat sanayinde verimlilik ve katma değer artırılması

5. YATIRIM DESTEK ve BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİ

5.1. Yatırım Takip Faaliyetleri

Yatırım Destek Ofisleri 5449 sayılı Kanununun 16.maddesi çerçevesinde özel sektör yatırımlarının tek elden takibi, koordine edilmesi ve izlenmesi görevini yerine getirmektedir. Yatırım takip sürecinde izin ve ruhsat işlemleri, yatırım teşvik belgesi izlemeleri, destek hizmeti verilen yatırımların durumu ve kamu yatırımlarının takibi konularında çalışmaktadır.

Söz konusu yatırımlar saha ziyaretleri, ilgili toplantılara (İl Koordinasyon Kurulu, İl İstihdam Kurulu vb.) katılım ve kurumlarla yapılacak ikili görüşmeler ile takip edilecektir. Toplanacak bilgiler; yatırımların amacı, süresi, maliyeti ve bölgenin kalkınmasına etkileri konularında değerlendirmelerde bulunulmasını sağlayacak ve sektör raporlarının hazırlanmasında veri

olarak kullanılacaktır. Bölgedeki özel sektör yatırımlarının bölgenin gelişmesine olan katkısını izlemek, yatırımcının sorunlarını tespit edebilmek, çözüm önerileri geliştirebilmek ve Ajans faaliyetlerine veri oluşturabilmek için bölgedeki önemli özel sektör yatırımların takibi ve raporlaması gerçekleştirilecektir.

5.1.1. İzin ve Ruhsat İşlemlerinin Takibi

Yatırımcıların başvurusu üzerine özel kesim yatırımcılarının kamu kurum ve kuruluşlarına yaptıkları izin ve ruhsat işlemi başvurularının mevzuatta belirtilen süreler içerisinde sonuçlandırılması ve Yönetim Kurulu adına işlemlerin tek elden takip edilmesi Yatırım Destek Ofislerinin hukuki görevlerindedir. Kalkınma Ajansı mevzuatı çerçevesinde yatırımcıların başvurması halinde izin, ruhsat, yer tahsisi ve yatırımlarının ilgili kurumlarda takibi işlemleri gerçekleştirilecektir. Bu faaliyetlerin verimli bir şekilde yürütülmesi için Ajans uzmanlarının ilgili kurum ve kuruluşları ziyaret etmesi, gerekli durumlarda il dışındaki Bölge müdürlüklerini veya Ankara'daki merkezi teşkilatları ziyaret etmesi ve işlemleri ilk elden takip etmesi gerekecektir. Aynı şekilde yatırımcının fiili yatırım sürecinin takip edilmesi de gerekmektedir. Bölge illerinde birer tane OSB olması burada yer almak istemeyen yatırımcıları farklı alanlarda yatırım yapmaya sevk etmekte bu da Ajans uzmanlarının sürekli olarak seyahat etmesini gerekli kılmaktadır. Söz konusu seyahatler Ajans aracılığıyla olabileceği gibi Bölge dışına uçak ile seyahat gerekebilmektedir. Bu durumda ortaya çıkacak seyahat, yakıt ve harcırah giderleri yatırım takip faaliyetleri bütçesinden karşılanacaktır.

5.1.2. Yatırım Teşvik Belgesi İşlemleri

3305 sayılı Bakanlar Kurulu kararı gereğince Kalkınma Ajansına/YDO Koordinatörlüklerine verilen yatırımlarda devlet yardımları (hazine teşvikleri) ile ilgili işlemler gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte alınan teşvik belgelerine ilişkin yatırımların Ekonomi Bakanlığında gelecek taleplere istinaden 6'şar aylık dönemler halinde yatırım takip formuna uygun bir şekilde izlenmesi gerekmektedir. İzlenen yatırımlar Ekonomi Bakanlığı'nın teşvik sistemine veri olarak girilmektedir. 2015 yılında da Ekonomi Bakanlığında gönderilecek listeler üzerinden yeni teşvik belgeleri için izlemelerin yapılması planlanmaktadır. Teşvik kapama, teşvik başvuru ve teşvik izleme konularında görev ve sorumluluk yüklenen ofisler bu faaliyetlerini yerine getirmek amacıyla yatırımcılarla sözlü ve yazılı olarak iletişim kurmakta, yatırıma konu olan işletmeleri yerinde ziyaret ederek teşvik belgesinin ilerlemesini takip etmektedir. Bunun yanında ofisler yatırım teşvik belgesi almak isteyen yatırımcılara başvuru esnasında her türlü desteği vererek onların belge almasını sağlamaktadır. Her bir teşvik belgesini İlin kalkınması için atılan önemli adımlar olarak gören yatırım destek ofisleri yatırımcıları cesaretlendirmek için onlara her türlü desteği vermektedir. Teşvik işlemleri esnasında seyahat ve iâşe giderleri yatırım takip faaliyetleri bütçesinden karşılanmaktadır.

5.1.3. Destek Hizmeti Verilen Yatırımların Takibi

Ofis tarafından yatırımcılara sunulan ve yukarıda ifade edilen destek hizmetlerinin akabinde yatırımcıların yatırımlarının hangi aşamada olduğu, bir sorunla karşılaşmışlar mı, karşılaşmadıkları, eğer sorunla karşılaşmışsa sürecin nasıl hızlandırılacağı konusunda gerekli katkılar sunulmaktadır.

Söz konusu katkılar, teşvik belgesine başvurulmasının ardından Ekonomi Bakanlığında belgenin durumunun takip edilmesi, bölgede yatırım kararı alan firmalar için İŞKUR başta olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde istihdam edilebilecek kişilerin bulunması, firmaların kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilişkilerinin ve bürokratik sürecin seyri,

fabrika yöneticilerine kiralık daire bulunması gibi yatırımın türü ve niteliğine göre değişen şekilde sağlanmaktadır. Yatırımcının talebine bağlı olarak farklı şekillerde tezahür eden bu faaliyetler il içinde ve bazı durumlarda il dışında seyahat etmeyi gerektirmektedir. Yatırımcıya sözlü veya yazılı olarak bilgi vermekle kalmayıp onunla birlikte iş ziyaretlerinin yapılması mümkün olmaktadır. 2015 yılı içinde de yatırım tanıtımı yapılan firma, kurum ve kuruluşlara destek verilmesine devam edilecektir. Söz konusu yatırım desteklerine ilişkin harcamalar Yatırım Takip Faaliyetleri Bütçesinden karşılanacaktır.

5.1.4. Kamu Yatırımları Takibi

Özel kesim yatırımlarını doğrudan etkileyebilecek ildeki kamusal gelişmeleri izleyerek özel kesime zamanında ve doğru bilgi sunabilmek ve yeni fırsatları değerlendirebilmek amacıyla kamu yatırımlarının belirli periyodlarla izlenmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda yıl içerisinde ilde yatırımcı kuruluş olarak faaliyet gösteren DSİ, Karayolları, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, DHMİ, OSB Müdürlükleri, BOTAŞ gibi kurum ve kuruluşlarla yakın işbirliği içerisinde bulunularak yatırımlarının seyri hakkında dönemsel olarak bilgi alınacaktır.

Kamu yatırımlarının takibi daha çok saha ziyaretlerini kapsamaktadır. Bunun yanında özellikle il veya Bölge dışındaki Genel Müdürlüklere ya da Ankara'daki merkezi birimlere bağlı olan yerel birimlerin yatırımlarının seyri hususunda söz konusu üst birimlerin ziyaret edilmesi gerekmektedir. Örneğin Bakü Kars Tiflis projesinin hem inşaat alanında hem de Ankara'da takip edilmesi ihtiyacı doğabilmektedir. Bu durumda il içi ve il dışı görevlendirmeler yazılması, araçların yakıtlarının alınması, uçak biletlerinin karşılanması gibi giderler söz konusu olmaktadır. Aynı zamanda projeden sorumlu kurum uzmanları ya da yöneticileri ile yapılan saha ziyaretlerinde iase bedelinin ödenmesi gerekebilmektedir. Kamu yatırımlarının takibi esnasında ortaya çıkacak söz konusu giderler Yatırım takip faaliyetleri bütçesinden karşılanacaktır.

Tablo 5.1: Yatırım Destek Ofisleri Yatırım Takip Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Yatırım Takip Faaliyetleri	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015 31.12.2015	20.000,00

5.2. Yatırımcı Bilgilendirme Süreci

Yatırım Destek Ofisleri hali hazırda kendilerine müracaat eden yatırımcı, girişimci, kamu kurumu temsilcileri, sivil toplum kuruluşları temsilcileri ile halka Ajans çalışmaları, bölgenin yatırım olanakları ve destek mekanizmaları hakkında bilgi vermektedir. Bu kapsamda YDO Koordinatörlükleri 2014 yılında 1.500'ün üzerinde birebir görüşme gerçekleştirmiştir. Tüm görüşmeler "Görüşme Kayıt Formları" ile arşivlenmektedir. Görüşmelerin büyük çoğunluğu Ajans destekleri hakkında bilgi almak isteyen bireysel yatırımcılarla yapılmakta olup; yatırımcılar Ekonomi Bakanlığı (Hazine Teşvikleri), SERKA, KOSGEB, TKDK vb. kurumların destekleri ve bölgenin yatırım ortamı hakkında bilgilendirilmektedir.

5.2.1. Yatırımcı Bilgilendirme Faaliyetleri

Bölge planında yer alan Rekabet Edebilirlik gelişme ekseninde belirtilen önceliklere ulaşılması için bölgede özellikle potansiyel ve mevcut yatırımcıların görüşmeler, eğitimler ve toplantılar aracılığıyla yatırımcıların bilgi seviyelerinin artırılması hedeflenmektedir.

5.2.1.1. Yatırımcı Görüşmeleri

Geçen yıllarda yapılmakta olan işletme ziyaretleri, 2015 yılında il genelindeki işletme, sivil toplum kuruluşu ve kamu kurumlarına yapılacak ziyaretler ve bilgilendirmeler ile devam edecektir. Bu ziyaretlerde Ajans faaliyetleri ve destekleri hakkında bilgi verilmesinin yanı sıra bölge halkından bilgi toplanması ve beklentilerinin tespit edilmesi hedeflenmektedir. Yapılacak olan görüşmelerde özellikle yatırımcıların sorunlarının tespit edilerek, çözüm önerileri geliştirilecek ve yatırımcılara Ajans haricindeki kurum ve kuruluşların faaliyet ve destekleri hakkında bilgilendirmeler yapılacaktır.

5.2.1.2. Komşu Ülkeler Bilgilendirme Toplantıları

Bölgede son dönemde gerçekleştirilen lojistik merkezi, havaalanı, demiryolu, karayolu, sınır kapısı yatırımları ve özellikle Kars – Tiflis Kars demiryolu hattı ile birlikte lojistik ve dış ticaret sektörü bakımından bölgede önemli bir potansiyel oluşmaktadır. Söz konusu potansiyel illerdeki sanayi ve ticaretin gelişimi noktasında önemli bir fırsat sunmaktadır. Bölgenin sahip olduğu lojistik ve dış ticaret potansiyeli hakkında bölge aktörlerinde farkındalık yaratılması amacıyla 2012 yılında gerçekleştirilen “Komşu Ülkeler Bilgilendirme Toplantıları”nın 2015 yılı içerisinde odak grup toplantıları şeklinde düzenlenmesi planlanmaktadır. 2015 yılında yapılacak olan toplantılara eş zamanlı olarak ilgili ülkelerden işadamlarının katılacağı, ikili görüşmelerin yapılacağı İşadamları buluşmalarının düzenlenmesi hedeflenmektedir.

5.2.1.3. Yatırım Destekleri Bilgilendirme Toplantıları

YDO Koordinatörlüklerinin yaptığı görüşmelerde Bölgedeki yatırımcıların; devletin ve çeşitli kurumların sağlamış oldukları yatırım, ihracat, iş geliştirme vb. konulardaki destekler hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıkları tespit edilmiştir. Ajans, özellikle destek dönemlerinde ilgili kişi ve kuruluşları kendi destekleriyle ilgili yeterince bilgilendirmekte olup, diğer kurumların destekleri hakkında bölge genelinde bilgilendirme yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Alınacak eğitimler ve kurumlardan davet edilecek yetkililer aracılığıyla 2015 yılı içerisinde Ekonomi Bakanlığı (Hazine Teşvikleri), KOSGEB, İGEME, TKDK ve diğer kurum ve kuruluşların desteklerinin anlatıldığı bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir. Toplantılar il ve ilçe merkezlerinde düzenlenecek olup toplamda 2.000 kişiye ulaşılması hedeflenmektedir.

5.2.1.4. Sektör Gelişim Faaliyetleri

2012 yılında YDO Koordinatörlükleri potansiyel yatırım alanları olarak belirlemiş olduğu sektörlerle ilişkin toplantı, eğitim, rapor hazırlama gibi çalışmalarda bulunmuştur. 2014 yılında bu çalışmalar her bir il için belirlenecek sektörlerde yapılacaktır. Sektör gelişim faaliyetleri kapsamında her bir il için belirlenecek bir/iki sektörde önce mevcut durum çalışması yapılacak, yıl içerisinde uygulanacak stratejik plan ile eylem planları hazırlanacak ve yıl boyunca yapılacak eğitim, ziyaret, araştırma, toplantı, rapor hazırlama faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Sektör gelişim faaliyetleri ile 2015 yılı boyunca her ilde en az bir sektörde farkındalık yaratılması, eğitimler verilmesi ve sektörün gelişimi için ildeki bilgi seviyesinin artırılması hedeflenmektedir. Çalışma yapılacak sektörler Kalkınma Kurulu ve bölge paydaşlarının görüşleri doğrultusunda belirlenecektir.

5.2.1.5. İran ve Gürcistan Alım Heyetleri ile İkili Görüşmeler

TRA2 Bölgesi dış ticaret potansiyeli yüksek illerden oluşmaktadır. İstanbul gibi geleneksel pazarlara olan uzaklığın verdiği dezavantajı 4 ülkeye sınır olmasının verdiği avantajla

giderebilecek bir konuma haizdir. Bu nedenle bölgenin ihracata ağırlık vermesi kaçınılmazdır. İhracatı daha da geliştirmek ve sınır ülkeler ile olan ihracat yapısını değiştirmek amacıyla 2015 yılında bölge genelinde geniş çaplı üretim yaparak ihracat potansiyeli bulunan firmaların İran'a ve Gürcistan'a götürülmesi planlanmaktadır. Firmaların seçilerek ürün ve iletişim bilgilerini içeren broşürlerin yaptırılması, söz konusu ülkelerdeki organizasyonların ayarlanması sağlanacaktır. İnceleme ziyaretlerinde Ekonomi Bakanlığına bilgi verilecek, ilgili kurumlarla işbirliği yapılacak ve genelden ziyade hedef gruplarla görüşmeler gerçekleştirilecektir.

Tablo 5.2: Yatırımcı Bilgilendirme Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Yatırımcı Görüşmeleri	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015 31.12.2015	0,00
Komşu Ülkeler Bilgilendirme Toplantıları	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015 31.12.2015	10.000,00
Yatırım Destekleri Bilgilendirme Toplantıları	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015 31.12.2015	30.000,00
Sektör Gelişim Faaliyetleri	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015 31.12.2015	40.000,00
İran ve Gürcistan Alım Heyetleri ile İkili Görüşmeler	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015 31.12.2015	25.000,00

5.2.2. Yatırımcı Bilgilendirme Dokümanları

5.2.2.1. İl Yatırım Rehberleri

2012 yılında iller için hazırlanan yatırım rehberleri ilgili kurum, kuruluş ve kişilerle paylaşılmıştır. Geçen iki yıl zarfında bölgedeki gelişmelere istinaden bilgilerin güncellenmesi, yatırım ortamı ve olanakları ile ilgili son durumun yatırımcılara sunulabilmesi amacıyla rehberlerin 2014 yılında başlanan güncelleme işlemleri 2015 yılında tamamlanacaktır.

5.2.2.2. Bölge Firma Rehberleri

2014 yılı içerisinde Serhat Bölgesi Üreticiler Rehberi ve Serhat Bölgesi Turizm İşletmeler Rehberlerinin oluşturulması, basımına ve dağıtımına ve rehberlerin internet üzerinde yayımlanması için online katalogların hazırlanması planlanmaktadır.

5.2.2.3. Sorularla Destekler ve Teşvikler Broşürlerinin Güncellenmesi

Geçtiğimiz yıllarda ülkemizde yer alan kurum ve kuruluşların sağladığı desteklere ilişkin genel hususların, başvuru koşullarının, destek çerçeveleri ile ilgili bilgilerin yer aldığı "Sorularla Destekler ve Teşvikler Broşürleri" hazırlanmış ve ilgili kurum, kuruluş ve kişilerle paylaşılmıştır. 2014 yılı içerisinde bu rehberlerin güncellenmesine, basımına ve dağıtımına devam edilecek ve rehberlerin internet üzerinde yayımlanması için online kataloglar hazırlanacaktır.

5.2.2.4. İl Yatırım Haritası

Kars için 2012 yılında hazırlanan ve 2014 yılında güncellenen Uygun Yatırım Alanları çalışması 2015 yılında harita üzerine işlenerek yatırımcıların kullanımına sunulacaktır.

5.2.2.5. İş Dünyası İçin Azerbaycan Rehberi

Daha önce sınır komşularımız olan Gürcistan ve İran için hazırlanmış olan Yatırım ve Ticaret rehberlerinin üçüncüsünün Azerbaycan için 2015 yılı içerisinde hazırlanması planlanmaktadır.

5.2.2.6. Kars'ın Saklı Turizm Potansiyeli

Turizmin il geneline yayılması, alternatif turizm alanlarının ortaya çıkarılması ve özellikle köylü halka gelir yaratılması amacıyla yapılacak olan çalışmayla turistlere hizmet sunacak iş fikirlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Tablo 5.3: Yatırımcı Bilgilendirme Dokümanları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
İl Yatırım Rehberi	YDO Koordinatörlükleri	31.01.2015 30.04.2015	10.000,00
Bölge Firma Rehberleri	YDO Koordinatörlükleri	01.03.2015 31.03.2015	20.000,00
Sorularla Destekler ve Teşvikler Broşürünün Güncellenmesi	YDO Koordinatörlükleri	01.03.2015 31.03.2015	10.000,00
İl Yatırım Haritası	Kars YDO	31.08.2015 30.09.2015	15.000,00
İş Dünyası İçin Azerbaycan Rehberi	Kars YDO	01.04.2015 31.07.2014	15.000,00
Kars'ın Saklı Turizm Potansiyeli	Kars YDO	01.02.2014 31.06.2014	15.000,00

5.3. İllerin Yatırım Tanıtım Faaliyetleri

5.3.1. Yatırım İmkânlarının Bölge İçi ve Dışında Tanıtımı

Bölge dışında bulunan işadamları, politikacı, sanatçı, kanaat önderleri ve TOBB, TUSKON, TÜSİAD, MÜSİAD gibi sivil toplum kuruluşları ile İstanbul ve Ankara'da toplantılar düzenlenecektir. Bu toplantılarda Bölgenin mevcut durumu ve yatırım olanakları ile Ajansın çalışmaları hakkında bilgi verilmesi amaçlanmaktadır. Bu toplantıların devamı olarak heyetlerin bölgeyi ziyaretlerinde Ajans olarak konukların ağırlanması ve bölge hakkında doğru bilgilendirilmeleri sağlanacaktır.

Yatırım Destek Ofisleri bölge illerinin rekabet üstünlüğüne haiz olduğu iktisadi sektörleri belirleme çalışmalarını sürdürmektedir. Yatırım tanıtım stratejisi çerçevesinde bölgede potansiyeli yüksek görülen başlıca sektörler özel öğrenci yurdu alışveriş merkezi, çağrı merkezi, kanatlı hayvancılık, tekstil ve hazır giyim, deterjan imalatıdır.

Bu hususlara ek olarak tanıtım faaliyetleri kapsamında banka şube müdürlerine ve KOBİ temsilcilerine, mali müşavirlere, otel odalarına ve resepsiyonlarına ili tanıtan broşürler bırakılacaktır. Türk Hava Yollarının dergisi Anadolu Jet veya Skylife'ta bölge illerinin tanıtımına yer verilecek ve Ajansın faaliyetleri anlatılacaktır.

5.3.2. Sektörel Fuarlara Katılım ve Ziyaret

Bölgeye uygun yatırım alanlarına ilişkin olarak ülkedeki ve dünyadaki gelişmeleri takip edebilmek, yeniliklerden bölge insanını haberdar etmek, bölgenin tanıtımını yapmak, yatırım imkânlarını sunmak ve yeni iş bağlantıları kurarak bölgeye yatırımcı davet edebilmek amacıyla yurtiçi ve yurtdışında çeşitli fuarlara ziyaretçi olarak katılım sağlanması planlanmaktadır. Fuarlar öncesinde Ticaret ve Sanayi Odaları ile işadamlarına bilgi verilerek ilgililerin fuarlardan haberdar edilmesi sağlanacaktır.

Bölgedeki firmaların yeni pazarlara ulaşabilmesinin bir yolu da fuarlara katılmadan geçmektedir. Bu kapsamda firmaların Türkiye ve çevre ülkelerdeki fuarlarda ürünlerini sergilemek ve yeni bağlantılar kurmak üzere katılmaları yararlı olacaktır. 2015 yılında İGEME ve KOSGEB'in bu kapsamda verdiği desteklerden de yararlanılarak firmaların çeşitli fuarlara katılımının sağlanması hedeflenmektedir.

5.3.2.1. Birinci Yılında Aktaş Sınır Kapısı ve Kars

2014 yılında faaliyete geçmesi planlanan Aktaş Sınır Kapısının Kars ekonomisine olan etkisinin değerlendirileceği, sınır kapısının Kars için sunduğu fırsatlar ile sınır kapısının geliştirilmesi için önerilerin dile getirileceği kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve üniversite temsilcilerinin katılacağı bir organizasyon düzenlenecektir. Bu organizasyon ile sınır kapısının bilinirliğinin artırılması ve Kars ekonomisine olan katkısının artırılması ve hızlandırılması hedeflenmektedir.

Tablo 5.4: İllerin Yatırım Tanıtım Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Yatırım İmkânlarının Bölge Dışında Tanıtımı	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015 31.12.2015	50.000,00
Sektörel Fuarlara Katılım ve Ziyaret	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015 31.12.2015	20.000,00
1. Yılında Aktaş Sınır Kapısı ve Kars	Kars YDO	01.10.2015 31.12.2015	10.000,00

5.4. Yerel Kurumların Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi

5.4.1. Yerel Kurumların Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi

Bölgedeki kurum ve kuruluşların mevcut işbirliği ağlarından (Kafkasya Üniversiteler Birliği, Türk-Gürcü İşadamları Derneği vb.), ve AB, TÜBİTAK gibi desteklerden daha etkin yararlanabilmeleri için kurumsal kapasite gelişimlerinin desteklenmesi gerekmektedir. Kurumlar, destek mekanizmalarından zamanında haberdar olamamakta ve proje yönetimi konusunda tecrübe edinmemiştir. Kurum personelleri kişisel ve mesleki teknik gelişim faaliyetlerinden uzak kalmaktadır. Bu amaçla her YDO kendi ilinde yıl içerisinde düzenlenecek odak grup toplantıları, kavramsal not hazırlama çalışmaları, kurumsal ziyaretler/görüşmeler, faaliyet-proje-program önerilerinin oluşturulması gibi faaliyetlere katılım sağlayacak olup aynı zamanda yerel kurumların kapasitelerinin artırılmasına yönelik ve eğitimler düzenlenmesi planlanmaktadır.

5.4.2. Girişimcilik, İş Geliştirme ve Faydalanıcı Destekleme Faaliyetleri

Ajansın uygulamakta olduğu İktisadi Gelişme Mali Destek Programları kapsamındaki önceliklerinden birisini bölgenin kendine özgü değer ve ürünlerinin ekonomiye kazandırılmasında girişimciliği desteklemek olarak tanımlamış ve bu çerçevede birçok destekleme faaliyeti gerçekleştirmiştir. TRA2 Taslak 2014-2023 Bölge Planı'nda ulaşılması planlanan gelişme eksenleri arasında belirtilen "Rekabet Edebilirlik" ve buna bağlı tedbirler arasında sayılan "Girişimcilik Altyapısı ve Kültürünün Geliştirilmesi" hedefi doğrultusunda, Ajans 2015 yılında bölgede girişimcilik kültürünü ve becerisini geliştirmeyi destekleyen bilgilendirme, eğitim ve destekleme faaliyetlerine devam edecektir.

Faydalanıcılar ve talep sahiplerine yönelik olarak kapasitesi daha sonra belirlenmek üzere girişimcilik ve iş geliştirme, eğitim, seminer ve faaliyetleri düzenlenecektir.

5.4.2.1. SERKA Akademi

Geçmiş yıllarda bölgedeki aktörlerin kurumsal ve kişisel gelişimlerine katkı sağlanması amacıyla düzenlenen eğitimler 2014 yılından itibaren daha sistematik hale getirilmiş ve SERKA Akademi kurulmuştur. SERKA Akademinin 2015 yılında da devam etmesi planlanmaktadır. Akademide Kars'taki işletmelerin yöneticileri ve personeli için yönetim, organizasyon, satış, iletişim, kişisel gelişim vb. konularda en az 12 eğitim düzenlenecektir.

Tablo 5.5: Yerel Kurumların Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Yerel Kurumların Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi	YDO Koordinatörlükleri PGPYB	01.01.2015 31.12.2015	20.000,00
Girişimcilik ve İş Geliştirme Faaliyetleri	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015 31.12.2015	200.000,00
SERKA Akademi	Kars YDO	01.01.2015 31.12.2015	50.000,00

6. İZLEME DEĞERLENDİRME FAALİYETLERİ

Serhat Kalkınma Ajansı izleme faaliyetlerinin etkinliğinin artırılması amacıyla 2013 yılında il bazında izleme personelini YDO'larda görevlendirerek yerelden izleme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi uygulamasına geçmiştir. Süreç içerisinde çeşitli avantaj ve dezavantajlarla karşılaşmış olup 2014 yılı içerisinde izleme personellerinin Iğdır ili hariç merkeze dönmeleri sağlanmıştır. 2015 yılında bu sistemin devam ettirilmesi planlanmaktadır.

2015 yılında proje uygulamalarına devam edilecek olup program kapanışları ile beraber etki değerlendirme çalışmaları hakkında ön çalışmalar yapılacaktır. Sözleşmeleri 2013 yılında imzalanan GÜDÜMLÜ proje uygulamaları 2014 yılında da devam edecektir. 2014 yılı Mali Destek Programları ile birlikte başarılı projelerin sözleşme imzalama süreçleri Program Yönetimi Birimi tarafından yürütülmüştür, bu uygulama 2015 yılında da devam edecektir.

6.1. Toplantı ve Eğitim Faaliyetleri

Mali Destek Programları çerçevesinde başlangıç toplantısı ve uygulama eğitimleri gerçekleştirilecektir. Bu eğitimlerde Kalkınma Ajansları satın alma mevzuatı ve uygulama prosedürleri hakkında bilgilendirmeler yapılacaktır. 2014 yılı Mali Destek programları ile birlikte aktif olarak kullanılmaya başlayan KAYS izleme modülünün de bilgilendirmesi yapılacaktır. Sözleşme imzalama aşamasından sonra başlayacak bu faaliyetin yılın ikinci çeyreğinde tamamlanması öngörülmektedir.

6.2. İzleme Faaliyetleri

2015 yılı Mali Destek Programları, teknik destek ve doğrudan faaliyet destekleri ile birlikte GÜDÜMLÜ Proje Desteklerinin yıl boyunca izleme faaliyetleri devam edecektir.

2014 yılı İktisadi Gelişme Mali Destek Programı-4 ve Örnek Kombine Büyükbaş Hayvancılık İşletmelerinin Geliştirilmesi Mali Destek Programı-3, Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı 3 izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin bazı destek sözleşmelerinin geç imzalanması, yedek projelerin davet edilmesi ve olası mücbir sebepler dolayısıyla 2015 yılı ikinci yarısında tamamlanabileceği öngörülmektedir.

2015 yılı Mali Destek Programlarının bağımsız değerlendirici süreçlerinin ardından başarılı olan projelere ön izleme faaliyetleri Program Yönetimi Birimi ile gerçekleştirilerek projelerin başvuru dosyalarında beyan edilen şartlara uygunluğu ve uygulama aşamasında oluşabilecek

risklerle ilgili değerlendirmeler Değerlendirme Komitesi ve Yönetim Kuruluna sunulacaktır. Ön izlemelerin yılın 3 ve 4. ayında gerçekleşmesi planlanmaktadır.

Mali destek programı kapsamında başarılı bulunan ve sözleşme imzalanan projelere ilk izlemeler yapılarak, projelerin uygulama detayları görüşülecek, faaliyet planı ve performans göstergeleri netleştirilecek, satın alma ve ödeme planı oluşturulacaktır. Ayrıca Projelerin uygulama risk puanları belirlenecektir. İlk izleme faaliyetlerinin yılın 2 ve 3. çeyreğinde gerçekleşmesi öngörülmektedir.

Devam eden projelere ödemelerden önce veya makine teslimatları yapıldıktan sonra uygun tarihlerde ara izlemeler, Nihai rapordan önce nihai izlemeler gerçekleştirilecektir. Ayrıca projelerin risk durumları da göz önünde tutularak gerekli görülen projelere anlık izlemeler gerçekleştirilecektir.

2013 ve 2014 GÜdümlü proje uygulaması takvimine göre, belirlenecek proje için planlı izlemeler gerçekleştirilecektir.

Teknik Destek Programları kapsamında eğitimler yerinde takip edilerek izleme formları doldurulacaktır.

Doğrudan Faaliyet Programları için de en az bir izleme yapılması planlanmaktadır.

Ağırlıklı olarak Teknik Destek ve Doğrudan Faaliyet projeleri olmak üzere bazı izleme faaliyetlerinde ilgili YDO'lardan da destek alınacaktır.

6.3. Raporlama Faaliyetleri

Uygulama süreci devam eden proje sahiplerinden sözleşmede belirtilen şekilde ara ve nihai raporların sunulması talep edilecektir. İzleme Değerlendirme Birimi bu raporların hazırlanmasında proje sahiplerine destek verecektir. Bu raporlar onaylanarak proje sahiplerine yapılması gereken ödemeler gerçekleştirilecektir.

Mali Destek Programları kapsamında Projesi tamamlanan yararlanıcılardan proje bitiş tarihinden itibaren 3 ay içerisinde değerlendirme raporları alınacaktır.

Geçmiş Dönem Mali Destek Programları için kapanış raporu hazırlanacaktır. 2014 yılına ait olan Doğrudan Faaliyet ve Teknik Destek Programlarının da kapanış raporları ile değerlendirmeleri yapılacaktır.

DFD ve Teknik Destek Programlarının her uygulama dönemi sonunda ilgili dönemin değerlendirmesini içeren dönemsel raporları da hazırlanacaktır.

Tablo 6.1 Proje Uygulama Süreci

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Toplantı ve Eğitim Faaliyetleri	İDB	01.04.2015 30.05.2015	1.000,00
İzleme Faaliyetleri	İDB	01.01.2015 31.12.2015	5.000,00

Raporlama Faaliyetleri	İDB	01.01.2015 31.12.2015	0,00
------------------------	-----	--------------------------	------

6.4. Ödeme Faaliyetleri

Ajanstan mali destek almaya hak kazanan proje sahiplerinin ödemelerinin 2015 yılında her proje için ayrıca belirlenen ödeme takvimine göre mevzuatta belirtilen şartlar çerçevesinde yapılması öngörülmektedir.

Ödemeler hali hazırda Ajansın anlaşmalı olduğu bankada açılan proje hesaplarına yapılacaktır.

İzleme Değerlendirme süreci ile paralel olarak yürütülecek süreçte ön ödemeler projelerin ihtiyaçlarına göre belirlenen takvimde serbest bırakılacak, ara ve nihai ödemeler proje raporlarına istinaden hak ediş usulüne göre ilgili raporların ve destekleyici belgelerin kontrollerinden ve fiziksel incelemelerden sonra gerçekleştirilecektir.

Teknik Destek projeleri için hizmet alımı yapılan durumlarda ödemeler İzleme Değerlendirme Birimi tarafından piyasa araştırması yapıp en uygun firma tespit edilerek gerekli satın alma evrakları düzenlendikten sonra yapılmaktadır.

2014 Mali Destek Program ödemelerinin 2015 yılında bitirilmesi planlanmakta olup Teknik Destek ve Doğrudan Faaliyet programlarına yönelik ödemeler yıl boyunca devam edecektir.

Tablo 6.2: Ödeme Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
İktisadi Gelişme Mali Destek Programı-5	İDB	01.01.2015 31.12.2015	2.000.000,00
Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı	İDB	01.01.2015 31.12.2015	2.400.000,00
Sosyal Kalkınmaya Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı	İDB	01.01.2015 31.12.2015	3.100.000,00
Güdümlü Proje Destek Programı	İDB	01.01.2015 31.12.2015	4.800.000,00
Teknik Destek Programı	İDB	01.01.2015 31.12.2015	400.000,00
Doğrudan Faaliyet Destek Programı	İDB	01.01.2015 31.12.2015	900.000,00
Toplam			20.800.000

6.4.1. Geçmiş Dönem Projelerinin Avans Kapama İşlemleri

Küçük Ölçekli Altyapı Programı, Güdümlü Destek Programı, Örnek Büyükbaş Hayvancılık Programı 2014 kapsamında proje uygulamaları devam etmekte olup programlar kapsamında 2014 yılı ilk 6 ay sonu itibariyle 8.682.445,27 TL tutarında bir avans ödemesi yapılmıştır. Proje avansları ara ödemelerin ya da nihai ödemelerin yapılmasıyla muhasebesel olarak kapatılacaktır.

Tablo 6.3: Geçmiş Dönem Projelerinin Avans Kapama İşlemleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2014 Mali Destek programları ve Güdümlü Proje Avans Ödemeleri	İDB	01.01.2015 30.07.2015	25.292.172,44

II. GELECEK İKİ YIL İÇİN ÖNGÖRÜLER

Ajans nitelikli insan kaynakları ile bölgedeki diğer kamu kurum ve kuruluşlarının çalışmalarına destek sağlamakta, çeşitli işbirliklerinin geliştirilmesine ve rutin faaliyetler dışında kapasite geliştirici faaliyetlerin kurum ve kuruluşların gündemine gelmesine ve yürütülmesine öncülük etmektedir.

Kurumsallaşma anlamında, personelin teknik kapasitesinin en üst seviyeye çıkarılması ve yeni işe alınan personelin bölgeyi derinlemesine tanınmasına yönelik olarak eğitim ve inceleme çalışmalarının devam ettirilmesi ve bölgeye yönelik stratejik karar alabilecek kurum konumunun kuvvetlendirilmesi hedeflenmektedir. Kurumsallaşma faaliyetlerinin devam niteliğinde, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, Kurumsal Risk Yönetim Sistemi ile Kurumsal Performans Yönetim Sistemleri kurularak etkin bir şekilde kullanımları sağlanacaktır. Ajansımızın Uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından akredite edilme faaliyetlerine devam edilecektir.

Planlama ve strateji geliştirme faaliyetleri çerçevesinde bölgede yenilik oluşturacak, rekabet gücü yaratacak ve/veya arttıracak sektörlerle ve özellikle hayvancılık ve turizm sektöründe niş ürünlere yönelik, tanınırlığın ve marka değerinin oluşturulabileceği alanlara ve bölgede işbirliği kapasitesinin ve ekonomik katkının artırılmasına yönelik çalışmalara ağırlık verilmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede, potansiyel arz eden bölgelerin yasal çerçeve açısından yatırıma hazır konuma getirilmesi ve planlama çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir.

Serhat Kalkınma Ajansı 2014-2023 Bölge Planında belirlenen gelişme eksenleri ve tedbirler doğrultusunda 2015 ve 2016 yıllarında bölge işletmelerinin rekabet edebilirliklerini ve verimliliklerini yükseltmek için mali destek programları uygulanmaya devam edilecektir. Ayrıca Bölge yaşam koşullarının iyileştirilmesini ve dezavantajlı grupların toplumsal hayata daha etkin bir şekilde uyum sağlamalarını gerçekleştirmek amacıyla kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarına yönelik mali destek programları uygulanması planlanmaktadır.

Ajans, teknik destek programları aracılığıyla Bölge kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimlerinin teknik kapasitesinin arttırılmasına ve böylelikle TRA2 Bölgesinin önemli bir sorunu olan nitelikli insan kaynağı yetersizliğine çözüm üretilmesine katkı sunacak olup Doğrudan Faaliyet Destek programları ile ise TRA2 Bölgesinin ivedi ve öncelikli ihtiyaçlarının tespit edilmesine ve karşılanmasına yönelik olarak hazırlanacak araştırma ve fizibilite çalışmalarının desteklenmesine devam edilecektir.

Ajans öncülüğünde ön hazırlığı ve kritiği iyi yapılmış, konunun paydaşlarının ortaklaşa sahiplendiği, mantıksal çerçevesi sağlam güdümlü proje desteği formatında projelerin bölgede yürütülmesi planlanmaktadır. Bununla birlikte Ajans, proje geliştirme ve dolayısıyla teklif çağrılarında yararlanma kapasitesini en üst seviyeye çıkmasını sağlamak amacıyla, kapasite geliştirme çalışmalarını yoğunlaştıracaktır. Ulusal ve uluslararası fon kaynaklarından azami şekilde yararlanılmasını teminen bölgedeki STK ve kamu kurumlarının kurumsal kapasitenin geliştirilmesi için faaliyetler yapılacaktır. AB ve diğer fon kaynaklarından yararlanılması için Ajans başvuruları ve çalışmaları devam edecektir.

2011 yılından itibaren Mali Destek Programlarına yönelik olarak başlayan İzleme ve Değerlendirme faaliyetleri, 2015-2016 yılında da proje uygulama ve yönetme kapasitesini artırıcı yönde devam edecektir. Proje uygulama süreci sona eren programların etkinliğinin tespit edilmesi ve bölgede yürütülecek yeni plan ve programlara altlık teşkil etmesi açısından

detaylı olarak veriler sahadan temin edilecek, kurulacak bilgi teknolojileri altyapısı ile verilerin analizi yapılacaktır.

İzleme ve Değerlendirme faaliyetlerinin etkinliğinin artırılması için teknik ve mali izleme süreçleri ayrılarak özelleşme sağlanacak, ayrıca Yatırım Destek Ofisleri ile birlikte ajansın görev sahasına giren tüm bölgede yürütülen programlara yönelik projeler kapsamında gerçekleştirilen yatırımların başarıyla tamamlanması için danışmanlık hizmeti ile izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin etkinliği artırılacaktır. Bu süreçte gerekli olan verilerin temini ile verilerin analiz edilmesi süreçleri ile gerekli koordinasyonun sağlanması aşamasında bilgi teknolojilerinden azami derecede yararlanılacaktır. Bunlara ek olarak projelerin tamamen KAYS üzerinden takip edilmesi ve evrak işlerinin minimuma indirilmesi için düzenlemeler hayata geçirilecektir.

2015 yılında faaliyet geçmesi planlanan Kars-Tiflis-Bakü Demiryolu, 2016 yılında faaliyete geçmesi planlanan Kars-Iğdır-Nahcivan-Tebriz-İslamabad Demiryolu gibi uluslararası boyuttaki yatırımlar ile Ardahan – Aktaş sınır kapısının açılması, bölge illerinin diğer illere ulaşımını kolaylaştıracak bölünmüş yolların tamamlanması ve yatırım programında yer alan ve faaliyete geçmesi hedeflenen Kars'ta Lojistik Merkezi yapımı gibi yatırımların sonucunda oluşacak avantajlardan en üst düzeyde yararlanılmasına yönelik olarak bölge işletmelerinin ticaret kapasitesinin ve gücünün artırılması amacıyla tanıtım, işbirliği ve kapasite artırılması ile beşeri kapasitenin yükseltilmesine yönelik çalışma ve analizlere devam edilecektir.

Bölgede özel sektör yatırımlarının artması amacıyla Ajans tarafından sağlanacak Mali Desteklerin yanı sıra Yatırım Destek Ofisleri tarafından yatırım potansiyeli olan alanların ortaya çıkartılması, yatırım imkânlarının bölge içinde ve bölge dışında tanıtımı ve çeşitli teşvik ve desteklerden bölgedeki yatırımcıların daha fazla yararlanabilmesine yönelik araştırma, yayım, tanıtım, bilgilendirme ve danışmanlık faaliyetleri önümüzdeki yıllarda arttırılarak devam edecektir. Ayrıca mevcut yatırımcıların bilgi seviyelerinin arttırılması amacıyla çeşitli eğitim, gezi ve ziyaretler organize edilecektir.

Ajansın kurumlar arasındaki koordinasyon görevine ulusal ölçekte de vurgunun yapılması diğer kamu kurum ve kuruluşları ile yapılacak ortak çalışmaları arttıracak ve güçlendirecektir. Kurumsal iletişim planının hayata geçirilmesi, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektöre yönelik farklı kurumsal iletişim faaliyetlerinin tasarlanması ve hayata geçirilmesi ile Ajans kuracağı işbirliklerini arttıracaktır. Bölgenin bütününe yönelik yapılacak çalışmalarda tüm ortakların görüşlerinin alınması, strateji ve kararlara yansıtılması için çalıştaylar, toplantılar ve kurullar düzenlenmesine ağırlık verilecektir.

III. EKLER

EK 1: Faaliyet Takvimi

No	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Tarih	Aylar														
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
1	KURUMSAL GELİŞİM VE YÖNETİM FAALİYETLERİ																	
1.1.	Kurumsallaşma																	
1.1.1.	İç Kontrol Faaliyetleri	İMİB	01.01.2015	31.12.2015														
1.1.2.	Kurumsal Risk Yönetim Faaliyetleri	İMİB	01.01.2015	31.03.2015														
1.1.3.	Performans Yönetim Faaliyetleri	İMİB	01.07.2015	30.09.2015														
1.1.4.	Ağırlama Giderleri (Kalkınma Kurulu, Yönetim Kurulu ve Ajans Misafirleri)	İMİB	01.01.2015	31.12.2015														
		THİB																
		ASGEP																
1.1.5.	İnsan Kaynakları Programı	ASGEP	01.01.2015	31.03.2015														
1.1.6.	Temsil ve Ağırlama Faaliyetleri	İMİB	01.01.2015	31.12.2015														
		THİB																
1.2.	İnsan Kaynaklarına İlişkin Faaliyetler																	
1.2.1.	Personel Alım Faaliyetleri	İMİB	01.01.2015	31.12.2015														
1.2.2.	Personel Eğitim (Yurt İçi) Faaliyetleri	İMİB	01.01.2015	31.12.2015														
1.2.3.	Yurtdışı Eğitim ve Staj Faaliyetleri	İMİB	01.01.2015	31.12.2015														
1.2.4.	Personel Net Maaş Ödemeleri	İMİB	01.01.2015	31.12.2015														
1.2.5.	SGK Kesintileri	İMİB	01.01.2015	31.12.2015														
1.2.6.	İhbar ve Kıdem Tazminatları	İMİB	01.01.2015	31.12.2015														
1.3.	Denetim Faaliyetleri																	
1.3.1.	Dış Denetim Faaliyetleri	İMİB	01.01.2015	31.03.2015														
1.3.2.	Kalite Yönetim Sistemi Danışmanlık Hizmeti	İMİB	01.01.2015	30.09.2015														
1.4.	Taşınır Mal Temini																	
1.4.1.	Tefrişat ve Demirbaş Giderleri	İMİB,THİB	01.01.2015	31.12.2015														
1.4.2.	Bilgisayar Sarf Malzemesi (Toner, bakım malz. vb. Alım Faaliyetleri)	İMİB,THİB	01.01.2015	31.12.2015														

2	KURUMSAL İLETİŞİM, TANITIM VE ORGANİZASYON															
2.1.	Kurumsal İletişim Faaliyetleri															
2.1.1.	Medya Takibi	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.1.2.	Ajans Abonelikleri	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.1.3.	Yerel Medya Abonelikleri	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.1.4.	İlanlar ve Duyurular	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.2.	Kurumsal Tanıtım Faaliyetleri															
2.2.1.	Kadın Fotoğrafçıların Gözünden Serhat İlleri	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.2.2.	Ajansımıza ait tanıtım ve belgesel filmlerinin hazırlanması ve medyada dağıtılması	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.3.	Turizm Tanıtım Faaliyetleri															
2.3.1.	Tanıtım Turları (Uluslararası Gazeteci ve Seyahat Acentelerinin Ağırlanması)	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.3.2.	Kısa Film Yarışması (4.)	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.3.3.	Yurtiçi ve Yurtdışı Tanıtım Kampanyaları	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.4.	Organizasyonlar															
2.4.1.	Yurtiçi Turizm Fuarları/TRA2 Tanıtım Günleri	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.4.2.	Yurtdışı Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.5.	Baskı Materyalleri, Yayın ve Promosyon Faaliyetleri															
2.5.1.	SERKA Bülteni	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.5.2.	Yerel ve Yaygın gazetelerle birlikte dağıtılacak olan tanıtım ekleri	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.5.3.	2015 çalışmaları için rapor, kitap, kitapçık ve broşür gibi materyallerin basımı	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
2.5.4.	Promosyon ve Tanıtım Malzemeleri Basımı	THİB	01.01.2015	31.12.2015												
3	PLANLAMA, PROGRAMLAMA VE KOORDİNASYON															
3.1.	Eylem Planlarının Hazırlanması															
3.1.1.	Odak Grup Toplantıları	ASGEP, THİB	01.01.2015	31.01.2015												
3.1.2.	Eylem Planlarının Hazırlanması	ASGEP	01.01.2015	31.07.2015												

3.1.3.	Teknik İnceleme Ziyaretleri	ASGEP	01.08.2015	30.09.2015														
3.1.4.	Çalıştay ve Toplantılar	ASGEP, THİB	01.08.2015	30.09.2015														
3.2.	Araştırma Geliştirme Faaliyetleri																	
3.2.1	Kazın Ekonomik Potansiyeli	ASGEP, YDO Koord.	01.01.2015	31.05.2015														
3.2.2	Dış Ekonomik Çevre Analizi	ASGEP	01.04.2015	31.12.2015														
3.2.3	Turizm Tanıtım Stratejisi	ASGEP	01.04.2015	31.12.2015														
3.2.4	TRA2 Halkının Turizme Bakış Açısı	ASGEP	01.05.2015	31.09.2015														
3.2.5	Ardahan İli Organik Tarım Potansiyeli Araştırma Potansiyeli	ASGEP, YDO Koord.	01.01.2015	30.06.2015														
3.2.6	Ardahan Lojistik Merkezi Potansiyeli Araştırma Raporu	ASGEP, YDO Koord.	01.07.2015	31.12.2015														
3.2.7	Ağrı İli Kadının Sosyoekonomik Durumu	ASGEP, YDO Koord.	01.01.2015	31.12.2015														
3.2.8	Tecrübe Ziyaretleri/Kardeş Şehir Potansiyeli Araştırması	ASGEP	01.01.2015	31.12.2015														
3.2.9	IPA ve Diğer Fon Kaynaklarına İlişkin Yürütülecek Faaliyetler	PGPYB	01.01.2015	31.12.2015														
4	PROJE VE FAALİYET DESTEKLEME																	
4.1.	Doğrudan Finansman Destekleme Faaliyetleri																	
4.1.1.	2015 İktisadi Gelişme Mali Destekli Programı-5	PGPYB	01.01.2015	31.12.2015														
4.1.2.	2015 Sivil Toplumun Güçlendirilmesi Mali Destek Programı	PGPYB	01.01.2015	31.12.2015														
4.1.3.	2015 Sosyal Kalkınma Altyapısı Mali Destek Programı	PGPYB	01.01.2015	31.12.2015														
4.2.	Doğrudan Faaliyet Desteği																	
4.2.1.	2015 Doğrudan Faaliyet Desteği	İDB	01.01.2015	31.12.2015														
4.3.	Teknik Destek Programı																	
4.3.1.	2015 Teknik Destek Programı	İDB	01.01.2015	31.12.2015														
4.4.	Güdümlü Proje Desteği																	
4.4.1.	2015 yılı Güdümlü Proje Desteği	PGPYB	01.01.2015	31.12.2015														
4.5.	Teklif Çağrısı Ön Hazırlık Faaliyetleri																	
4.5.1.	Başvuru Rehberlerinin Tamamlanması ve Basımı (2015 MDP)	PGPYB	01.09.2015	31.12.2015														

4.5.2.	Proje Hazırlama Eğitimleri (2015 MDP)	PGPYB	01.09.2015	31.12.2015														
4.6. Proje Seçim Faaliyetleri																		
4.6.1.	Proje Tekliflerinin Alınması ve Ön inceleme (2015 MDP)	PGPYB	01.11.2014	28.02.2015														
4.6.2.	Bağımsız Değerlendiricilerin ve Değerlendirme Komitesi Üyelerinin Seçimi ve Çalışmaları (2015 MDP)	PGPYB	15.01.2015	15.03.2015														
4.6.3.	Genel Sekreterin Değerlendirmesi, Ön İzzemeler ve Yönetim Kurulu Onayı (2015 MDP)	PGPYB, İDB	15.03.2015	15.04.2015														
4.6.4.	Seçilen Projelerin İlanı (2015 MDP)	PGPYB	15.04.2015	30.04.2015														
4.7. Diğer Faaliyetler																		
4.7.1.	Faydalanıcı Destekleme Faaliyetleri	PGPYB	01.01.2015	31.12.2015														
4.8. Yararlanıcılara Yönelik Proje Uygulama Eğitimleri																		
4.8.1.	Yararlanıcılara Yönelik Proje Uygulama Eğitimleri	İDB, PGPYB	01.03.2015	31.03.2015														
5 YATIRIM DESTEK VE TANITIM FAALİYETLERİ																		
5.1. Yatırım Takip Faaliyetleri																		
5.1.1.	Yatırım Takip Faaliyetleri	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015	31.12.2015														
5.2. Yatırımcı Bilgilendirme Süreci																		
5.2.1.	Yatırımcı Görüşmeleri	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015	31.12.2015														
5.2.2.	Yatırımcı Bilgilendirme Faaliyetleri	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015	31.12.2015														
5.2.3.	Komşu Ülkeler Bilgilendirme Toplantısı	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015	31.12.2015														
5.2.4.	Yatırım Destekleri Bilgilendirme Toplantıları	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015	31.12.2015														
5.2.5.	Sektör Gelişim Faaliyetleri	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015	31.12.2015														
5.3. Yatırımcı Bilgilendirme Dokümanları																		
5.3.1.	İl Yatırım Rehberi	YDO Koordinatörlükleri	31.01.2015	30.04.2015														
5.3.2.	Bölge Firma Rehberi	YDO Koordinatörlükleri	01.03.2015	31.03.2015														
5.3.3.	İl Yatırım Haritası	YDO																

		Koordinatörlükleri																
5.3.4.	İş Dünyası İçin Azerbaycan Rehberi	YDO Koordinatörlükleri																
5.3.5.	Kars'ın Saklı Turizm Potansiyeli	YDO Koordinatörlükleri																
5.3.6.	Sorularla Destekler ve Teşvikler Broşürünün Güncellenmesi	YDO Koordinatörlükleri																
5.4.	İllerin Yatırım Tanıtım Faaliyetleri																	
5.3.1.	Yatırım İmkânlarının Bölge Dışında Tanıtımı	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015	31.12.2015														
5.3.2.	Sektörel Fuarlara Katılım ve Ziyaret	YDO Koordinatörlükleri	01.01.2015	31.12.2015														
5.3.4.	Birinci Yılında Aktaş Sınır Kapısı ve Kars	YDO Koordinatörlükleri	01.09.2015	31.12.2015														
5.5.	Yerel Kurumların Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi																	
5.4.1.	Yerel Kurumların Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi	YDO Koordinatörlükleri, PGPYB	01.01.2015	31.12.2015														
5.4.2.	SERKA Akademi	YDO Koord.	01.01.2015	31.12.2015														
5.4.3.	Girişimcilik, İş Geliştirme ve Faydalanıcı Destekleme Faaliyetleri	YDO Koord.	01.01.2015	31.12.2015														
6	İZLEME DEĞERLENDİRME FAALİYETLERİ																	
6.1.	Proje Uygulama Süreci																	
6.1.1.	Toplantı ve Eğitim Faaliyetleri	IDB	01.04.2015	30.05.2015														
6.1.2.	İzleme Faaliyetleri	IDB	01.01.2015	31.12.2015														
6.1.3.	Raporlama Faaliyetleri	IDB	01.01.2015	31.12.2015														
6.2.	Ödeme Faaliyetleri																	
6.2.1	2015 İktisadi Gelişme Mali Destekli Programı-5	İDB	01.01.2015	31.12.2015														
6.2.2	2015 Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı	İDB	01.01.2015	31.12.2015														
6.2.3	2015 Sosyal Kalkınmaya Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı	İDB	01.01.2015	31.12.2015														
6.2.4	2015 Doğrudan Faaliyet Desteği	İDB	01.01.2015	31.12.2015														
6.2.5	2015 Teknik Destek Programı	İDB	01.01.2015	31.12.2015														
6.2.6	2015 Gündümlü Proje Destek Programı	İDB	01.01.2015	31.12.2015														

6.3. Geçmiş Dönem Projelerinin Avans Kapama İşlemleri															
6.3.1	2010-Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı 1	İDB	01.01.2015	30.07.2015											
6.3.2	2011-Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı 2	İDB	01.01.2015	30.07.2015											
6.3.3	2013-İktisadi Gelişme Mali Destek Programı 3	İDB	01.01.2015	30.07.2015											
6.3.4	2013- Kurumsal ve Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Mali Destek Programı	İDB	01.01.2015	30.07.2015											
6.3.5	2013- Gündümlü Proje Destek Programı	İDB	01.01.2015	30.07.2015											
6.3.6	2014- Gündümlü Proje Destek Programı	İDB	01.01.2015	30.07.2015											
6.3.7	2014 Örnek Büyükbaş Hayvancılık Mali Destek Programı	İDB	01.01.2015	30.07.2015											
6.3.8	2014 İktisadi Gelişme Mali Destek Programı 4	İDB	01.01.2015	30.07.2015											
6.3.9	2014 Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı	İDB	01.01.2015	30.07.2015											

EK 2: 2015 Yılı Güdümlü Proje Bilgi Formları

2015 yılı projelerine ilişkin ilişkin nihai destek kararının Yönetim Kurulu tarafından verilmesini müteakip proje başvuru formu, fizibilite raporu ve gerekli diğer evrak Bakanlık onayına sunulacaktır.

EK 3: 2015 Yılı Performans Göstergeleri

Gösterge	Birim	2013 hedefi	2013 Gerçekleşme Oranı	2014 Hedefi	2014 Gerçekleşme Oranı	2015 Hedefi	Sorumlu Birim
1. KURUMSALLAŞMA							
1.1 Ajans 2013 yılı gider bütçesi gerçekleşme oranı	TL	100%	0	100%	49%	80%	İMİB
1.2 Ajansa Belediyeler, İl Özel İdareleri ile Odalardan Aktarılabacak Yerel Payların Tahsilat / Tahakkuk Oranı	Yüzde Oran	100%	100%	100%	60%	75%	İMİB
1.3 İç Kontrol Test Uygulaması	Adet	2	1 (%50)	2	2	2	İMİB
1.4 Kurumsal Tanıtım Faaliyetleri	Adet	6	3 (%50)	2	1 (%50,0)	3	THİB
1.5 Personel başına eğitim/gün sayısı	Gün	10	8 (%80)	10	100%	10	İMİB
1.6 Yerel ve Yaygın Basında Ajansla ilgili çıkan haber sayısı (TV, internet, gazete, dergi)	Adet	2.100	2.450 (%116,7)	2.150	1.850 (%86,0)	2.200	THİB
1.7 Yayınlanan SERKA bülten sayısı	Adet	3	1 (% 33,3)	3	1 (%33,3)	3	THİB
2. İŞBİRLİKLERİ							
2.1 Uluslararası / Ulusal / Diğer Ajanslar ve Yerel Paydaşlarla Geliştirilen Ortak Çalışma Sayısı	Adet	4	4 (%100)	13	19 (%146)	20	ASGEP, YDO Koord.
2.2 Uluslararası / Ulusal / Diğer Ajanslar ve Yerel Paydaşlarla Geliştirilen Ortak Çalışma Çerçevesinde Yapılan Toplantı Sayısı	Adet	15	7 (%46,7)	43	106 (%246.5)	70	ASGEP, YDO Koord.
2.3 Uluslararası / Ulusal / Diğer Ajanslar ve Yerel Paydaşlarla Geliştirilen Ortak Çalışma Çerçevesinde Yapılan Toplantılara Katılımcı Sayısı	Adet	300	444 (tekstil, organik tarım hariç) (%148)	570	670 (%117.5)	695	ASGEP, YDO Koord.
3. ANALİZ VE STRATEJİ GELİŞTİRME							
3.1 Yürüyüş, Bisiklet ve Manzaralı Safari Rota internet siteleri ziyaretçi sayısı	Kişi / Yıl	12.000	27.000 (%225)	30.000	22.246 (%74)	31.000	THİB
3.2 Sektörel veya Tematik Analiz ve Strateji Raporları ve Rehberlerinin Sayısı	Adet	6	11 (%183)	13	23 (%176.9)	21	ASGEP, YDO Koord.

3.3 Saha Çalışmalarının Sayısı	Adet	15	3 (%20)	4	14 (%350)	8	ASGEP, YDO Koord.
3.4 Saha Çalışmalarında Görüşülen Kişi Sayısı	Adet	3000	4320	1.370	1543 (%112)	520	ASGEP, YDO Koord.
3.5 Sahada Uygulanan Anket Sayısı	Adet	200	4310	2.130	1686 (%79.5)	400	ASGEP, YDO Koord.
4. YÖNETİŞİM							
4.1 Kalkınma Kuruluna Yıllık Toplam Katılımcı Sayısı (adam x gün)	Adet	200	54*2=108 (%54)	200	79*2=158 (%79)	200	ASGEP
4.2 Kalkınma Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Çalışma Grubu Sayısı	Adet	5	6 (%120)	5	4 (%80)	5	ASGEP
4.3 Kalkınma Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Çalışma Gruplarında Yer Alan Kişi Sayısı	Adet	150	69 (%46)	150	120 (%80)	100	ASGEP
4.4 Kalkınma Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Çalışma Grubu Üyelerinin Fiili Çalışma Gün Sayısı (Adam x Gün)	Adet	150	69*2=138 (%92)	250	286 (%114,4)	300	ASGEP
4.5 Kalkınma Kurulunda Hazırlanarak Yönetim Kuruluna Takdim Edilen Rapor/Görüş Sayısı	Adet	2	1 (%50)	2	1 (%50)	2	ASGEP
4.6 Asgari iki Yönetim Kurulu Üyesinin Katıldığı Kalkınma Kurulu Toplantısı Oranı	Yüzde Oran	100%	100%	100%	100%	100%	ASGEP
5. TEKNİK DESTEKLER							
5.1 Teknik Desteklere Başvuru Sayısı	Adet	100	38 (%38)	75	54 (%72,0)	75	PGYB
5.2 Eğitim Desteği Verilen Kuruluş Sayısı	Adet	15	26 (%173)	35	47 (%134,3)	50	PGYB
5.3 Teknik Destek kapsamında eğitim desteği verilen kişi sayısı	Kişi	600	1.595 (%265)	800	1.420 (%177,5)	1.700	İDB
6. MALİ DESTEKLER							
6.1 Mali ve Teknik destekler çerçevesinde gerçekleştirilecek faaliyet sayısı	Adet	150	44 (%29,3)	50	44 (%88)	50	PGYB
6.2 Mali ve Teknik destekler çerçevesinde	TL	24.885.000	13.918.248 (%56)	13.000.000	6.100.000 (%46)	8.000.000	İDB

gerçekleşen bütçe tutarı							
6.3 Eş finansman olarak harekete geçirilen kaynak miktarı	TL	15.000.000	10.374.194 (%69,2)	10.000.000	7.000.000 (%70)	15.000.000	İDB
6.4 Mali Desteklere başvuru sayısı	Adet	120	227 (%189,2)	150	138 (%92,0)	170	PGYB
7. İZLEME DEĞERLENDİRME							
7.1 Gerçekleştirilecek izleme ziyareti	Adet	240	340 (%141)	180	122 (%67,78)	180	İDB
7.2 Dağıtılan Hibe Miktarı	TL	15.000.000	6.075.236 (40,5%)	15.000.000	8.400.000 (%56)	12.000.000	İDB
7.3 Proje Uygulama Eğitimi Sertifikası almış kişi sayısı	Kişi	40	90 (%225)	150	78 (%52)	90	İDB
7.4 Projeler Kapsamında hazırlanan yayın	Adet	10	9 (%90)	10	15 (%150)	17	İDB
7.5 Projeler kapsamında alınan Eğitim Sayısı	Adet	5	40 (%800)	45	16 (%35,56)	26	İDB
7.6 Yararlanıcı ve Potansiyel yararlanıcılar için düzenlenen eğitim organizasyonu sayısı	Adet	8	10 (%125)	15	9 (%60)	21	İDB
8. YATIRIM DESTEK							
8.1 Yatırım Amaçlı Destek İsteyen Kayıtlı Firma Sayısı	Adet	1500	1.496 (%99,7)	1.350	765 (%56)	1.150	YDO Koord.
8.10 Yatırım destekleri bilgilendirme toplantıları katılımcı sayısı	Kişi	400	784 (%196)	500	427 (%85,4)	830	YDO Koord.
8.11 YDO Koordinatörlüklerince ziyaret edilen işyeri sayısı	Adet	400	170 (%42)	300	180 (%60)	300	YDO Koord.
8.2 İzin ve Ruhsat İşlerinin Takibi İçin Başvuru Yapan Firma Sayısı	Adet	50	0	3	2 (%66,6)	6	YDO Koord.
8.3 Düzenlenen uygulamalı girişimcilik eğitimi sayısı	Adet	12	22 (%146)	21	19 (%90,4)	26	YDO Koord.
8.4 Alınan teşvik belgesi başvuru sayısı	Adet	6	0	0	0	0	YDO Koord.
8.5 Düzenlenen teşvik belgesi sayısı	Adet	4	0	0	1 (%100)	5	YDO Koord.
8.6 Katkı sağlanan teşvik belgesi başvurusu sayısı	Adet	15	11 (%73,3)	20	13 (%65)	22	YDO Koord.
8.7 Yapılan teşvik belgesi izleme sayısı	Adet	40	18 (%45)	35	29 (%82,8)	43	YDO Koord.

8.8 YDO Koordinatörlüklerinin yaptığı birebir bilgilendirme/görüşme sayısı	Adet	1.500	2.004 (%133,6)	1.775	1995 (%112.3)	2.250	YDO Koord.
8.9 Yatırım destekleri bilgilendirme toplantıları	Adet	20	9 (%45)	17	12 (%70.5)	25	YDO Koord.